

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina kas savaitę
Lietuvių Spaudos Bendrijos
A. J. Bartulevičius pres. Ig. Sakalauskas Red. Asst.
Metinė Prenumerata:
Suvienyose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos
metai skaitomi nuo dienos užrašymo, ne nuo Naujų Me-
tu. Apie prekes ir kainas klauskite laiku. Adresuokite:
"DIRVA"
2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
(THE FIELD)
Published Weekly at Cleveland, Ohio
By the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
V. S. Jokubaitis—Editor, P. A. Sakys—Business Mgr.
Yearly Subscription rates:
In United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
Advertising rates on application. Address:
"DIRVA"
2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 33.

Cleveland, O., Penktadienis, Rugpjūčio (August) 18d., 1916 m.

Kaina 5c.

Metai II. (Vol. II)

Redakcijos Žodis.

Su leidimu šio pirmo numerio "Dirvos" į platuji pasaulį, matome reikalu turti žodį tiems, kuriems šis numeris teks skaityti, pasakant savo tikslą.

Mes šiūmi neprisiimame nešti kultūrą ir vėlybę apšvietą lietuvių visuomenei, nes skaitome tokius prižadus bevertes, kadangi ikišiol, visi tie, kurie tokius prižadus darė, nė vienas nedaikė savo žodžio, o duotas ir sulaužytas žodis, su laiku nustoja savo prasmės ir svarbos. Todėl, jeigu ir mes tokius prižadus padarytume, jie neturėtų svarbos. Bet mes ir be prižadų stengsimės, kiek galint, kad padaryti šiek tiek naudos visuomeniskame ir kasdieniniame lietuvių gyvenime.

Mes visur ir visuomet stovėsime ant tautiškos papėdės, todėl visuomet remime ir agituosime kiekvieną sumanymą, kiekvieną veikimą, bile tik matysime jį nadingu lietuvių, lietuviškai visuomenei.

Kiekviename visuomeniskame darbe ar apsiereiskime

myninkams, truksta žinių apie vaikų auklėjimą, apie švarumo užlaikymą, apie valgių sutaisymą ir daug kitų dalykų, kuriuos privalo žinoti kiekviena moteris, namų šeimyninkė.

Zinome gerai, kad lietuviams, kaip miestuose, taip ir kaimuose gyvenantiems truksta žinių apie sveikatą ir tam panašiai.

Todėl mūsų užduočia bus patarnauti lietuviams visame. Tad, apart suteikimo įvairių žinių, mes vesime "Dirvoje" Moterų skyrių, suteikiant joms įvairių patarimų. Vesime skyrių Ukininkystės, suteikdami patarimus ukininkams. Vesime sveikatos skyrių, kuriame kiekvienas galės atrasti patarimus sveikatai reikalingus.

Tikėdami, kad savo pradėtam darbui rasime pritarimą lietuvių tarpe, kviečiame visus gero noro skaitytojus ateiti mums į talką, suteikiant mums žinių, kokias kas gali, ar tai iš lietuvių gyvenimo miestuose ar kaimuose, ar iš darbų lauko, ar iš ukininkų gyvenimo, ar šiaip kokių raštelių.

Pasitikint rasti pritarimą ir parėmimą mūsų pradėtame darbe, visiems ištiesiam savo dešinę.

Redakcija.

Rusai Paėmė Stanislavovą.

Vartai į Lembergą jau Adaryti.

RUSAI PAIMA 13,000 NELAISVIŲ.

Rusai Mėgina eiti ant Lembergo

Dideli Italų Laimėjimai.

Francuzai qaima vokiečių tranšėjas.

RUSAI PAĖMĖ STANISLAVOVĄ.

Londonas. Oficiališkos žinios praneša, kad Stanislavovą rusai jau užėmė. Armija generolo Lešyckio, kuri savaitę laiko kaip slinko prie Stanislavovo, imdama austrų pozicijas vieną po kitai, privertė austrus atiduoti miestą be jokių pasipriešinimų. Rusai užėmė Stanislavovą visu smarkumu gula ant austrų armijos ir stumia link Haličo ir Jezupolo.

VIENNA PRIPAZISTA AUSTROJŲ SĖN.

150 mylių ilgumo, linkui Lembergo.

Linija kokia rusai dabar turi, prasideda nuo Brody ir šiaurietinio Galicijos rubėžiaus ir tęsiasi net iki Karpatų.

ITALŲ LAIMEJIMAI

Rymas. Austro-italų fronte eina baisus mušiai. Apie linkėse Monfalcone ir Gorizia, italai visu smarkumu gula ant austrų ir stumia juos iš apdrutintų pozicijų. Viename tik mušyje italai paėmė 2,000 austrų nelaisvių.

Nors labiausiai yra atsižvelgiama ant mušio, kuris verda pakalnėje upės Isonzo, bet svarbus mušiai eina visu frontu. Italai su dideliu narsumu muša austrų atakas, kurie daugiausiai išeina ant naudos italams.

Apie linkėje Tolmino, 20 mylių į šiaurį nuo Gorizio, mušiai eina neprašomi.

Italų raportas sako: "Apie linkėje Isonzo mūsų kariūmenė turi didelius laimėjimus. Prie Monfalcone, po dviejų dienų mušio mes paėmėm kalną 121 ir Dobelį.

Toliau į šiaurį mūsų kariūmenė perėjus per upę Wallone, užėmė vieną kilometrą priešų pozicijų ir rytus nuo Oppachiasella.

Divizija pėstininkų nr. 23 paėmė poziciją ant kalno 212, kurią austrai buvo drūčiai apdrutinę. Mes paėmėm 1563 kareivių austrų ir nelaisvę teipgi 57 oficerų ir kelias mašines kanuoles.

ITALAI PAĖMĖ TOLMINO.

Rymas. Italų armija užėmė Tolmino, kuris buvo didžiai bombarduojamas. Austrai traukiasi.

AUSTRAI VISUR ATMUŠAMI.

Kalnuotoj apie linkėje į rytus nuo Gorizia ir į šiaurį nuo Tivoli, mes paėmėm 533 austrų ir nelaisvę ir kelias mašines kanuolių.

Abelnai nuo 6 d. Rugpjūčio iki šiam laikui, mes turime paėmę austrų nelaisvę 15,393, tarpe kurių yra 330 oficerų. Apart to, mes paėmėm 16 didelių ir

teipgi daugybę karinės medžiagos.

ITALAI ARČIAU TRIESTO.

Geneva. Italų armija slenkanti nuo Gorizio į pietus randasi tik 13 mylių nuo Triesto. Austrų laivynas išplaukė.

Sulyg kitų informacijų pietinis ir vakarinis Tolmino kraštas yra visos ugnyje ir fortai tuojaus bus italų rankose.

NAUJI AUSTRŲ NUOSTOLIAI.

Rymas. Ant augštumos Karso, austrai panešė didelius nuostolius. Italai paėmė dvi naujas tranšėjas. Italų raporte sakoma:

Vienoje naktį mūsų armijos II korpusas atmušė keliatą austrų kontratakų, paskui mes užatakavome prieš linijas ir vakarus nuo Santo Grade ir kalno Pecinka. Paėmėm nekurius dalis austrų apkasų ir paėmėm 1,419 kareivių nelaisvę kar tu su 31 oficeriu.

Ant kalnuotos pozicijos rytus nuo Gorizos paėmėm kitas priešų tranšėjas ir 220 nelaisvių.

Ant kalno Piano, pakalnėje Treuz, teipgi paupėje Forame prie Tallazon, Ro-

te, Monte Calambra, augštumoje Asiago, ant kalno Cimone ir Seluggia, apie Astico, Tasino ir Pasubio, veltui priešas norėjo atakuoti mūsų pozicijas. Visus atakus pasekmingai atmušėmė.

Aeroplanas prieš mėtė bombas ant Monfalcone, Saint Canziano ir Pieros, bet nuostolių nepadarė.

KĄ SAKO ANGLŲ RAPORTAS.

Londonas. Oficiališkas anglų raportas paduoda sekančias žinias:

"Ant lygumos į šiaurę, čius nuo Bazentin-le-Petit, ištiko mušis, kurį mes laimėjome ir apie linkėje Martinpich mes paėmėm prieš tranšėjas. Į šiaurvakarius nuo Pozieres teipgi pajėmome pirmyn nuo 300 iki 400 jardų.

Mūsų nuostoliai yra maži, nežiurint, kad priešas smarkiai ugnį leido į mūsų pozicijas. Pereitą naktį padarėm keliatą atakų ant priešų pozicijų, kurios mums nusisekė, nes užėmėm tranšėjas vieną prie farms La-Fallie, kitą prie Calonne ir trečią rytuose nuo Armienteries.

Vokiečiai bandė mus atakuoti netoli nuo Hohenzo llerna, bet tapo atmušti".

FRANCUZAI EINA PIRMYN.

Paryžius. Po didelių ir kruvinių mušių, francuzai įvarė kylį į vokiečių linijas, tarpe Combles ir Peronne. Armija gen. Tayolle dabar išlisis, o tuo tarpu gamina naujos spėkos, kad vėl užpulti vokiečius.

ir tame, kad padės anglams ir laikui atėjus sujungtomis spėkomis užpuls ant Combles ir Guillemont.

Francuzų raporte skamba: "Maži susirėmimai, mums davė pasislinkti į kalną 109 į pietryčius nuo Maurepas. Vokiečių atakus, kurių darė prie bažnyčios ir kapinyno Maurepas, mes atmušėmė mašinėmis kanuolėmis.

Ant dešinio kranto upės Meuse (Verduno fronte), mes pasislinkome pirmyn į pietryčius nuo Fleury.

Ant kairio kranto upės Meuse, smarki buvo ataka ant mūsų tranšėjų į pietus nuo Avocourt, bet mūsų artilerija savo ugnimi su laikė.

KĄ RAŠO FRANCUZŲ KORESPONDENTAS.

Korespondentas francuzų laikraščio "La Liberte", aprašo baisią tragediją, kada francuzai paėmė vokiečių trečią liniją nuo Herdecourt iki upės Somme.

Paėmimas trečios vokiečių linijos buvo baisus. Bom bardavimas buvo toks smarkus, kad už kelių mylių žemė drebėjo.

Tranšėjose kareiviai su nekantrumu lauke paliepi, kada turės šokti atakon.

Staiga baterijos nutilo. Pasigirdo balsai švilpimo ir prisakymo, kad gamintusi prie atako. Po keliato sekuntų pasigirdo rėksmas: "Pirmyn"! Iš tamsių urvų pasirodė kareiviai, kurie visu smarkumu bėgo pirmyn. Paimtoji vokiečių linija buvo labai apdrutinta. Ji susidėjo iš trijų eilių tranšėjų, o nekuriuose vietose buvo net keturios.

Daugybė apkasų, fortai, kurie buvo padirbti del apsigynimo — viskas teko francuzams ir tai tik per valandą ir dvidešimtis minutų.

Francuzų nuostoliai buvo daug mažesni, negu tikėtasi. Viši vokiečių pasipriešinimai buvo veltus. Po smarkaus mušio, kuris ant galo buvo durtuvais, francuzai įėjo į kaimą, kuris buvo visiškai kanuolių suardytas.

RUSAI ARTINASI PRIE HALIČO.

Petrogradas. Halič ir Brėžany paskutinė austrų apsigynimo pozicija kelyje į Lembergą, esą jau rusų bombarduojama.

Rusų armija randasi tik už 6 mylių nuo Haličo. Manoma, kad Haličo fortai tuo jaus turės griuti. Paėmus Haličą, nėra abėjonės, kad Lembergas nepateks į rusų rankas, kadangi austrai neįstengs jo apginti.

DIDELĖ VIESULA VAKARU FRONTE.

Londonas. Didelė viesula kuri siautė karą lauke, vakarinėje Francuzijoje, sustabdė laikinai mušius. Neatsižvelgiant ant to, vienok Pirkadijos fronte šjo smarkus mušiai.

čiais artilerija veikia. Teip pat pasitaiko ir atakų. Is Berlyno pranešama, kad pastaruose mušiuose vokiečiai atmušė aštuonias francuzų atakas prie Maurepas ir Somme, o teipgi ir anglų prie Bazentin-le-Petit.

VOKIEČIŲ AEROPLANAI ATAKAVO ANGLŲ KARISKUS LAIVUS.

Berlynas. Vokiečių raportuose sakoma, kad orinė eskadra smarkiai atakavo anglų laivyną Belgijos pakraščiuose.

Praneša teipgi, kad vokiečių lakunai atakavo rusų aeroplanų stotis Aerenburge ir Zebara ant salos Oesel.

Valdiškai patvirtinta, kad francuzų lakūnas numetė 330 svarų sprogstancios medžiagos ant parako dirbtuvės Rottweil (Vitembergioje), kur vokiečiams pridėjo daug nuostolių.

HINDENBURGAS EINA AUGŠTYN.

Berlynas. Korespondentas "Daily News", Oswald F. Sshnette, praneša žinia, kad pereitame ketverge iš ryto visame rytiniame fronte pasigirdo džiaugsmingi krikštavimai, kada

šalas Hindenburgas apėmė vadovavimą ant viso rytinio fronto nuo Rygos net iki Karpatų. Visame fronte kareiviai šaukė "oh".

(Kazin, ar austrai kareiviai šaukė "oh" ir at tas austrų oficerams pridavė spėkų ir drąsos, kad atsilaukyti prieš rusus — to korespondentas nepaduoda).

RHEIMS VISAS UGNYJE

Po mėnesinės pertraukos vokiečiai pradėjo smarkiai bombarduoti neapdrutintą miestą Rheimsą, kur randasi gražiausia pasaulyje katedra. Ikišiol dar toji katedra nenukentėjo, tiksliai liko sunaikintas ligonbutis, ambulanų ir paliesta bažnyčia San Remy. Laik, kuomet vokiečių artilerija bombardavo miestą, vokiečių aeroplanai metė bombas iš viršaus. Daug užmušta ir suzeista civiliškų žmonių.

VOKIEČIŲ AEROPLANAI ATAKAVO DOVER.

Londonas. Iš Dover anglų telegramai praneša, kad du vokiečių aeroplanų pasirodė ant miesto Dover. Nemetė keturias bombas, kurios apart įsidaunymo lauko nepadarė didelių nuostolių. Anglų aeroplanai leidėsi prieš ir padangas ant jurių ištiko mušiai. Remontas: vienas vokiečių oficerias užmuštas, o 6 anglų suzeisti.

ANGLAI TUR 10,000 TURKŲ NELAISVIŲ.

Londonas. Sulyg valdiškų pranešimų nuo pradžios karą anglų su turkais, Anglija turi paėmus ir nelaisvę 10,000 turkų, 425 oficeru ir

Veliausios žinios.

Vokiečiai atmuša rusus. Berlynas paskelbė, kad rusai pradeda nusilpnėti. Vokiečiai sulaukė rusų ėjimą link Lembergo, labiausiai apylinkėse Batkovo ir Arbuzovo, į vakarus nuo Zalocė. Karpatuose vokiečiai atėmė nuo rusų Stanravipėžna kalną ir privertė trauktis atgal.

ITALAI SUMUŠĖ AUSTRUS.

Rymo žinios praneša, kad italai sumušė austrus prie Carso ir paėmė 100 nelaisvių, su dviem kanuolėmis ir mažumu amunicijos.

Austrų orlaiviai atlankė Veneciją. Italų kariškas štabas oficiališkai paskelbė, kad kelioliką austrų orlaivių atlankė Veneciją metė bombas. Kelolika namų sugriauta, iš gyvasčių nenukentėjo niekas.

Kaizeris duos Lenkijai autonomiją. Vokietijos kaizeris, kurs ikišiol buvo vakariniame fronte, išvažiavo į Varšavą, kad ten apskelbtų Lenkijai autonomiją. Tai trečias kaizerio žygis Lenkijos, autonomijos dėlei.

Zeppelinai metė bombas Kemernė. Į Kemerną (į vakarus nuo Rygos) atlankė 3 zeppelinai ir numetė kelias bombas. Nuostolių nepadaryta jokių.

Bezobročovo velkimo vaisiai. Bėgyje generališko ofensyvo, rusų generolo Bezobročovo armija nelaisvę paėmė 193 oficerus, 7,309

Vienna. Paskutiniame austrų raporte skamba: "Atidavėmė Stanislavov be mušio". Tame raporte sako, kad austrų armija užėmė naujas pozicijas apie linkėje Stanislavov ir Monestezinska.

VARTAI Į LEMBERGĄ JAU ATIDARYTI.

Petrogradas. Paėmimas Stanislavovą, centro geležinkelio subėgimo vakarinėje Galicijoje, yra didelis rusų laimikis, nes Stanislavovas yra pirmi vartai per kuriuos galimajeti į Lembergą. Iš Stanislavovo eina daugybė geležinkelių ir visas puses. Nuo Lembergo atstu yra tik 87 mylios.

Stanislavovas jau kelis kartus, laike šios karės, buvo rankose rusų.

RUSŲ LAIMEJIMAI PRIE UPES SERETOS.

Kartu su ateinančiomis žiniomis apie paėmimą Stanislavovo, ateina žinios apie naujus rusų laimėjimus apie linkėje upės Seretos. Ten rusai privertė austrus pasitraukti iš gerai apdrutintų pozicijų apie Vroblevską ir Gladki, paimdami Monestezinską. Laike dviejų dienų mušio rusai paėmė nelaisvę apie 5,000 austrų ir vokiečių. Tose apie linkėse generolas Ekk laike šešių dienų mušio paėmė nelaisvę austrų ir vokiečių 268 oficerus ir 13,000 kareivių; teipgi virš 1,000 suzeistų.

MUŠIAI RYTU FRONTE.

Petrogradas. Užėmus Stanislavovą, rusų armija visu

RUSAI SUMUŠTI PER-SIJOJ.

Londonas. Sulyg paskutinių turkų raportų, turkų kariūnė sumušė rusus ir paėmė miestą Hamaden, svarbią poziciją Persijoje, kurią rusai laike maršavimo ant Kut-el-Amara paėmę buvo.

Žinia apie atėmimą Hamaden atėjo tuojaus, kaip tik gauta žinios, kad rusai atimę yra nuo Kerman-shah, svarbiausio miesto prekyboje divonais, kuri turkai atėmė savaitę atgal. Armija turkų stumia rusus į Kaukazo kalnų šalį, sulaužę linijas ant rubežiaus Persijos ir Mezopotamijos.

KAIZERIO AIDAVIMAI.

Londonas. Korespondentas laikraščio "Daily News", Berlyne, paduoda gana žiną, gėdžią kalbą, kokią turėjo su viena ypata neutrališkų šalių.

Visų labiausiai kaizerį kankina mintis, butent, kad visas pasaulis, visi žmonės, žiuri į jį kaip į didžiausią kaltininką europinės karės.

Ne pavydžiū — sako kaizeris — žmogus kuris ant savo sąžinės turi atsakomybę šios karės. Atsakomybė gali pulti tam kas kaip užsilauko šioje karėje.

Aš juo ne esu! Manau, kad istorija apvalys mane nuo tų purvų. Nemanau visgi, kad paliksiu jau visai nekaltu.

Iš to atžvilgio, kiekvienas civilizuotas žmogus Europoje, turės atsakyti už savo dalį kaltės šioje karėje. Priešas, kad aš stengiausi išvengti šios karės, bet karė buvo neišvengiama.

Dėlto neutrališkios šalys turi atkreipti akis vien tik į Vokietijos militarizmą, o niekados nieko nesako apie Rusijos despotizmą, Francuzijos su Anglija pasielgimus? Manau, kad naujoji karta tą visą panaikins.

Toliaus kaizeris prisatė apie Angliją, kuri buvė visą kaltę verčia ant Vokietijos už išaukimą karės, randa simpatiją neutrališkose šalyse — sako:

"Stebėtina yra ta Anglijos priekaišta už išaukimą karės. Juk tie žmonės, kurie šiandien yra kaltinami, pirmutiniai troško taikos.

Nepamano kaizeris, kad tą priekaištą gal neužilgo pajus ant savęs ir ant savo tautos.

Matyt, kaizeriui nusibodo braidyti po žmonių kraują ir jau nori nusiplauti rankas.

RUSAI VEJASI TURKUS.

Petrogradas. Karės ministerija pagarsino raportą iš veikimo rusų armijos užkaukazyje.

Sekantioj mūsų ofensyvoj apeliškė Salic, Persijoje, paėmė tvirtą turkų poziciją netoli to paties miesto. Turkai vejami mūsų artilerijos bėga pietų linkui.

RENGIASI PRIE NAUJO SUSITVARKYMO.

Berlynas. Paskutiniame savo raporte vokiečiai pripažįsta prie didelių smugų, kokius jiems su austrais rusai uždavė. Praneša teipgi, kad visą armiją mano ištraukti iš apeliškės Monastehina, ir pasitrau-

kti arčiau Dniestro ir Bystras, kur mano išnaudo susitvarkyti, kad sulaukyti rusų pirmynžengą.

Korespondentas laikraščio "Zeitung am Mittag", praneša iš austrų generališko karės žinių biuro, kad rusai paneša didelius nuostolius savo ofensyve su austrais.

Sulyg korespondento pranešimo rusai kariauja šimtą daug narsiau, negu peritais 1915 metais. Pereitais metais, budavo rusų kareiviai mesdavo ginklus tranšėjose ir pasiduodavo priešinams be mušų, bet šiandien tai yra retenybė, kad rusų kareiviai pasiduotų nelaisvę. Jie kariauja lyg toli, kol priešas bus nuveiktas.

Nauja armija yra labai energinga, o prie to ir išmankštyta gerai. Jų officerai pilni vilties, kad mušis laimės, nieko neatsisveigdami puola ant priešų. Visur viešpatauja didelis entuziazmas.

ANGLAI ATMUŠA TURKUS.

Londonas. Karės ministerija praneša, kad visi atakai, kokie tik buvo turkų daryti, Egipte, ant anglų pozicijų, buvo atmušti su dideliais priešais nuostoliais.

ITALAI UŽĖMĖ AEROPLANŲ STOTĮ.

Rymas. Italų armija po mušio netoli į rytus nuo Gorizijos, užėmė austrų aeroplanų stotį Aisovizza.

KAS DEDASI BALKANUOSE.

Lyg šiol nieko nebuvo girdėti, kas dedasi Balkanuose, bet pastaromis dienomis atėjo žinios, kad ir ten greko-serbų parubėžėje užvirė dideli mušiai, kur sanjungiečiai nuo Salonikų užtakavo bulgarų armiją.

Sanjungiečiai jau paėmė stotį Deiran ir ten pat apdrutintą kalnelį.

Tikimasi, kad čia prasi-dės dideli mušiai, kuriame ims dalyvavimą virš 80,000 kareivių sutrauktų prie Salonikų. Tikslu tų mušių yra, kad apvalyti Serbiją nuo teutonų ir priversti Rumuniją įsimašyti į šią karę, kuri turėtų stoti sanjungiečių pusėn.

Vienas iš žymesniųjų militariškų ekspertų, Anglijos, kuris per visą laiką šios karės tėmyjo anglų veikimą Balkanuose, tvirtina, kad Bulgarija ir su pagalba turkų armijos neįstengs atsilaikyti prieš sanjungiečius prie Salonikų. Blogiausia Bulgarijai yra tas, kad Rumunija stodama karėn, sanjungiečių pusėn, su pusmilijonine armija guls ant Bulgarijos ir kiton pusėn perėjus Dunojų, Rumunijos armija, ras atvirą kelią net į pačią Sofiją, Bulgarijos sostinę, kadangi ten nėra jokios svarbios vietos, kuri Rumunijai užstotų kelią.

Pereitais 1915 metais Rumunija priversta buvo užsilaukyti neutrališkai dėl to, kad matė, jog teutonai visur ima viršų. Bet šiandien ji jau kitaip žiuri. Sanjungiečiai iš visų pusių pradėjo spausti teutonus atimdami teritorijas, kurias teutonai buvo užkariavę. Vokiečiai bando atsilaikyti, bet tas neįsigauna, nes pritrūks spėkų. Galų gale turės nusileisti prieš sanjungiečius.

Visų pirmiausiai manoma perkirsti susinėsimą Bulgarijos su Turkija ir su centralinėmis viešpatystėmis. Užėmus Niš, armija sanjungiečių gali lengvai užpulti Bulgariją. Ir tuoj Bulgarija pamatys, kad Vokietija jau bejėgų, Austrija visa griu-vesiuose, tad ir niekas daugiaus nelieka, kaip tik išnykti nuo Europos žemla-pio.

Ant galo toks pat likimas laukia ir Turkiją. Vieninteli Turkija atsispyrimą gali turėti ant linijos Čataldzy ir prie Bulair.

Nuo Brody, rusai visa jie-ga stumia austro-vokiečių armiją link Lvovo, o teipgi ir plečia savo liniją, kas ru-šed eqešed epip eif sures emimas Stanislavov. Pasku-tinioj operacijoj rusai pada-rė 35 mylias pirmyn nuo Tarnopola ir į rytus nuo Bučacė ir jau randasi ne-toli Haličo, kuris yra pas-kutinis punktas ant kelio ginantis Lvovą.

Teip tai visa apdrutinta linija, kurią vokiečiai turė-jau nuo Rugsėjo mėnesio pe-reitų metų, ir tikėjosi dar-turėti per ateinančią zie-mą, tapo rusų paimta.

Paskutiniame raporte ru-sų, kurį paduoda Petrogra-das, praneša, kad austrų armija su generolu Bothme-ru yra visai apsupta rusų armijos.

Pozicija gen. Bothmero jau prieš nekurį laiką bu-vo patėmyti, kad negalės at-silaikyti prieš rusus, kadan-gi iš vienos pusės spaudė rusų armijos gen. Leščyckio sparnas, o iš kitos pusės gen. Ščerbatovo.

Generolas Bothmeras kiek galėdamas stengiasi, kad nepatektų į rusų spa-stus ir plenuoja naują išė-įmą, kuriuo galėtų pasit-raukti arti Haličo, o tuomi-rusams dar duotų progą pasislinkti pirmyn 20 my-lių.

Rusai perėjo svarbiausį punktą, kuris buvo kelyje linkui Haličo. Tas punktas tai yra upė Bystra, kuri ite-ka į Dniestrą.

Generolas Ščerbatovas da-lį savo armijos perkėlė jau per upę Zlota Lipa artin-damasis prie Haličo iš piet-rytinio šono. Užėmimas Je-rzerny ir vakarus nuo Tarno-pola ir visos eilės kaimų ir miestelių, generolui Both-merui grėsia pavojus, nes greitai gali būti perkirsta komunikacija jo armijos su armija ginančia Lvovą nuo Paėmimas Nadvorny su Brody pusės.

stiprina kairįjį sparną ar-mijos gen. Leščyckio, kuri grėsia pavojumi austrų ar-mijai pietų Galicijoj. Armi-ja ta pastatyta gynymai Pruto.

Nuo 1 d. rugpjūčio armi-ja generolo Brusilovo paė-mė 83,943 nelaisvių.

Rusų raportas: "Apelin-kėse Novogrodka, Horody-šča ir Stobec, pasirodė priešų aeroplanai, kurie nu-metė 10 bombų ant stoties ligonbučio Adamovo kaime, netoli nuo miestelio Mir. Vienas aeroplanas, kuris oant "ezlamon jus epoused užtakavotus" mūsų lakuno Kruten. Priešų aeroplanas tapo pašautas ir paimtas nelaisvėn.

Apeliškėje Seretem, ar-mija generolo Sacharovo, užėmė priešą iš apdrutintų pozicijų ir mus armija paė-mė keturis kaimus. Teipgi sulaužė liniją prie upės Strypa ir priverstė priešą pasitraukti iš svarbių pozicijų.

IS SUVIENYTŲ VALSTIJŲ

2,000,000 DARBININKŲ IŠEITŲ ANT STERAIKO

Straikan išėitų 400,000 ge-ležinkelių darbininkų, kurie priklauso prie unių. Be to dar paliestų 1,600,000 kitų darbininkų, kurie likty be darbo, kadangi interesai tų darbininkų darbavimų yra sujungti su geležinkelių kompanijoms. Dėlto-gi val-džia joku būdu nenori da-leisti prie tokio straiiko ir prezidentas Wilsonas deda visą energiją, kad tik suga-dyti abi pusę. Jeigu ir Wa-shingtono konferencijoje nesimatys gerų pasekmių, galimybė yra, kad Wilsonas pagrums paėmimu visą ge-ležinkelių komunikaciją po valdžios kontrole, kad tuom priverstinai, galėtų sutaiky-ti kompanijas su darbinin-kais.

Washington, D. C. Pas-kutinės žinios atėjo iš Wa-shingtono, kad represen-tantai kompanijų geležinke-lių ir vadai darbininkų uni-ų susivaziavę Washingto-nan ir su prezidentu Wilso-nu turėjo konferenciją, kur tartasi apie galutiną susi-taikimą darbininkų su kom-panijomis.

Konferenciją sušaukė prezidentas Wilsonas ir ant jo šaukimo suvaziavo abie-jų pusių atstovai.

Pirmoji konferencija ne-parodė jokio rezultato, tik-tai truputi abi pusę sumin-kstėjo. Kitą dieną atsibus kita konferencija, iš kurios prezidentas Wilsonas daug ko tikisi.

Kompanijos nusileidžia. Pirmoje konferencijoje, po-ligų tarybų, savininkai ge-ležinkelių sutiko ant kaiku-rių darbininkų reikalavimų, tarp kitų jie sutinka ir ant 8 val darbo dienos.

Reprezentantai geležinke-lių kompanijų turi pilną tei-sę susitaikinti su darbinin-kais, nes nuo jų priguli straiikas ar ne.

Iš kitos pusės, represen-tantai darbininkų pasakė prezidentui, kad jeigu kom-panijos sutinka ant 8 val darbo kas labiausiai darbi-ninkams apeina, tai kitus reikalavimus galima pave-sti arbitracijinei komisijai ar taikos teismui, išrišti.

Prezidentas Wilsonas už-ganėdintas. Prezidentas Wilsonas labai yra užganė-dintas iš tokios konferenci-jos, kuri nuvarė šalyn strai-ko šmeklą.

Sostinėje viešpatauja džiaugsmas ir ramumas, kad matomai paviks susi-taikinti abiejoms pusėms.

MOKESČIAI NUO IPLAU-KU.

Washington, D. C. Demo-kraatiškieji senatoriai turė-jo savo susirinkimą, kuria-kas priėmė pasiūlymą mo-kesčių komisijos, kad pakel-ti mokestis nuo iplaukų. Pa-siūlyjimas komisijos yra to-kius: Nuo nevedusio, kuris per metus uždirba \$2,000 — pakelti mokestį ir nuo vedusio, kuris per metus už-dirba \$3,000 — pakelti mo-kestį. Kurie mažiau uždir-ba per metus, kaip augščiau parodytas sumas, tiems ne-reikės mokėti mokesčių. To-liaus komisija pasiūlo pa-kelti mokestį ant 20 nuo-mė šimčio tiems laimingiems, kurie metinio pelno turi 2 milijonų dolerių.

Taipgi uždėti didelius mokesčius ant fabrikantų, kurie dirba amuniciją ir ki-tus kareikiškius, už kuriuos milijonus turi pelno, o valdžia nieko iš to neturi. Jeigu šį pasiūlymą ir kon-gresas priims, tasyk fab-rikantai, kurie dirba amu-niciją ir kitus kareikiškius, turės moki-ti 10 proc. nuo savų iplau-kų.

Brandeis atsako užmti vietą taikos komisijoje. Washington, D. C. Narys Augščiausio Tribunolo teis-sėjas L. Brandeis atsako užmti vietą taikos komisi-jos, kurią skyrta komisijos prezidentas. Komisija ta-ya del padarymo taikos su Mexika.

Teisėjas Brandeis atsisa-ko delto, kad nenori per-daug apsikrauti teismų dar-bais.

REVOLIUCIJA ME-XIKOJE.

Washington, D. C. Iš El Paso, Texas praneša Wa-shingtonan, kad Mexiko so-stinėje kilo revoliucija prie-šais dabartinę Carranzas valdžią, ir kad pat Carran-za pateko į rankas revoliu-cionierių, kurie išvežė ne-žinia kur.

Valdžia Dėdės Samo, val-diškų žinių apie tai iš Me-xiko neturi ir tam tikėti ne-nori, nors tokioje šalyje kaip Me-ika visko galima.

Mirė žymus gydytojas Chica goje pasimirė žymus gydy-tojas John B. Murhy, kuris buvo žinomas netik Chica goje, bet ir visose Suv. Val-stijose, kaip geras gydy-tojas ir uolus veikėjas svei-katos dirvoje. Paliko nuli-dime žmoną ir tris dukte-ris, teipgi daug draugų ir pažįstamų gyvenančių Chi-cagoje.

Gubernatorius Dunne išva-ziavo į Mexikos parubėžį. Springfield, Ill. Guberna-torius Edw. F. Dunne drau-ge su savo žmona, general adjutantu Fr. S. Dickson ir žmona, pulkininku J. K. Finn'u pulkininku M. R. K. Mey ir gydytoju-pulkinin-ku J. Franku išvaziavo pe-reitą nedėlį į Mexikos pa-rubėžį.

Gubernatorius Dunne va-ziuos į San Antonio, kur peržiūrės Suv. Val. kariū-menę, Illinois Valstijos.

Paliuosavimas Milicijos nuo Mexikos parubėžio sulaukytas.

Washington, D. C. Iš prie-žasties, kad Suv. Val. gru-mojo geležinkelių straiikas, karo departamentas išdavė paliępimą, kad milicija, ko-kia buvo dar palikta Me-xikoje parubėžyje del ap-saugos palikti ant ilgesnio laiko.

Milicijos ten randasi dar 25,000 kareivių, kurie butų buvę tuojaus išsiųsti.

Iš Svietur

PROTESTAS PRIEŠ PAR-DAVIMĄ SALU.

Kopenhagen. Pirmutiniai pranešimai skaityti Danijos parlamente apie pardavimą Suvienvytoms Valstijoms sa-lų, vakarų Indijoj, išsaukė didelį protestą ir nepapras-tas diskusijas parlamente.

Tikimasi vienok, kad vis-kas praeis ramiai, kadangi radikalai ir socialistai nē-ra tam priešingi. Ankščiau

siasis parlamento butas tam yra priešingas.

MAJORO MOHRADO NUOMONES.

Rotterdamas. Majoras Mohrat, žymus vokiečių karės kritikas rašo į "Ber-linger Volks-Zeitung", kad Francuzijos likimas prigulės nuo Anglijos iš tos pu-sės, kaip ilgai Anglija norės lieti kraują, nes Anglija sta-to visas savo spēkas, kad tik sutriuškintų priešą — sako Mohrat ir tą yra išsitaręs vienas iš Anglijos lordų. Kad tas yra tikra tiesa, ga-lima matyti iš to, kad Ang-lija neperstojamai kanala gabena kareivius ir amuni-ciją Francuzijon. Taigi, pirmiausiai, sako Mohrat, mums vokiečiams reikia kiek galint pasistengti, kad sutraukus komunikaciją tarp Anglijos ir Francuzi-jos, o tik tada galėtume apsidirbti su francuzais prie Somme. Visas francu-zų frontas yra aprūpintas daugiausiai Anglijos karei-iviais ir amunicija, delto vo-kiečiams yra sunku atsilai-kyti, nes anglai su francu-zais visu inirtimu gula ant vokiečių tranšėjų. Nors ten šimtai, tukstančiai šovinių eina veltui, bet visgi fran-cuzams jų netruksta".

Valdžia Dėdės Samo, val-diškų žinių apie tai iš Me-xiko neturi ir tam tikėti ne-nori, nors tokioje šalyje kaip Me-ika visko galima.

ARABAI SUGAVO LAIVE LĮ SU ŽMONĖMIS.

Rymas. Telegramai iš Tri-polio praneša, kad vieną iš dingusių laivelių garlaivio "Letimbro", kurį nuskandino austrų submarinas, pa-siekė kraštus šiaurinės Afri-kos. Pasirodė, kad tame laivelyje buvo 8 žmonės, bet jau buvo numirę, matyt iš bado. Visus tuos nelaimin-guosius sukliudė arabai pa-siėmė ir nusinešė su savim.

21,000,000 ŽMONIŲ ŽUVO KAREJE.

Berlynas. "Frankfurte Zeitung", paduoda abelą skaitlių žmonių žuvusiųjų šioje karėje, remdamasis tulai statistikai paeinanciai iš Kopenhagos, pagal kurios nuostoliai anglų armijos iš-neša 808,000 užmuštų suzei-stų ir žuvusių teipgi laivy-no 19,000, i nelaisvę pateku-sių skaitoma 50,000. Abel-nas skaitlius nuostolių fran-cuzų armijos turi būti maž-daug toks pats, kaip ir an-glių. Italai neteko virš 200,000 žmonių. Rusų nuostoliai yra paduoti ant 8,500,000 (?) iš kurių turi būti už-muštų apie pusantro milio-no. Belgai nustojo 200,000. Serbai dusyk tiek. Abelnai talkininkai turėjo netekti 10,000,000 žmonių iš kurių 2,800,000 liko užmušti.

Apie teutonų nuostolius laikraštis nieko nesako, tik paminė, kad laike šios bai-sios karės abi pusės neteko 21,000,000 žmonių.

UZPUOLIMAS CHINŲ ANT JAPONŲ.

Tokio. Japonų karės ofi-netikėtai užpuolė ant japo-nų garnizono Cheng-Yang-Fu, kur užmušė ir sužeidė 17 japonų kareivių, ir vieną oficerą. Sulyg pranešimų iš Chan-Ciatun, japonų sto-vyklos apsuptos chinų ka-riūmene.

Mušis ištiko iš priežasties, kad chinų valdžia suare-žavo japonų pirkį. Tas gal išsaukė nemalonius santi-kėjimai sulyg to paties lai-ko pasiekia iki 5 milijardų dolerių. Imant viską pada-liu, karė parsieina po 90 milijonus dolerių į mėn-

no štabas praneša, kad jų submarinas nuskandino ka-nale La Manche torpėdini anglų "Lasvo". Laike nuo 2 iki 10 d. Rugpjūčio vokie-čių submarinai nuskandino 5 anglų ir francuzų garlai-vius, teipgi 10 žėglinių.

Iš Londono ateina pat-virtinančios žinios, apie nus-kandinimą torpėdlaivio La-sso. Nuskandintas tapo vie-nok ne La Manche kanale, bet Holandijos pakrantė-se. Truksta šešių žmonių. Du žmonės ant palubio su-žeisti. Sulyg žinių, kokios ateina i Reutero biurą, vo-kiečių submarinai nuskandino ir Danijos garlaivį "Isar", italų garlaivį "Ne-reus", žėglinį "Dina" ir francuzų garlaivį "Saint Gaetan".

Vokiečiai nori pa-ARKTI RUMUNIJĄ. Bukareštas. Dienraštis "Epoha" praneša, kad Vo-kietija siūlo Rumunijai at-lyginimą užkariautomis te-ritorijomis. per Austriją, kad tik nestotų į karę tal-kininkų pusėn.

Amerikonai tiesia geležin-kelius Rusijoje. Petrogradas. Susiorgani-zavo draugija Rusų-ameri-konų, kurios tikslas yra tie-si Rusijoje naujus geležin-kelius ir daryti vandeniu eksportaciją.

Maskvoje žada įvykti di-delė paroda Amerikos iš-dirbystės.

NEDALAIKO ŽODŽIO

Londonas. Lordų bute bu-vo pakeltas klausimas, ar yra laikomas žodis, duotas Suvienvytoms Valstijoms Ge-gužio mėnesyje šių metų, kad jurėse nebutų skandi-nami Suv. Valstijų laivai. I klausimą atsakė baronas Creve, kūr paaiškino, kad laiko bėgyje buvo paskan-dyti 3 laivai neutrališkų viešpatysčių, tarpe kurio, kaip rodosi, buvo vienas. Suvienvytų Valstijų.

VOKIEČIAI NIEKO NE-PAISO.

Berlynas. Parvaziavęs i svečius vienas oficerias iš karės lauko, pasakoja lai-kraščio korespondentams ir savo prieteliams, kad vokie-čiams kareiviams, o ypač oficeriams, yra labai nema-lonu girdėti viso pasaulio paniekimus vokiečių ka-reiviams, vadinant juos nie-kšais ir barbarais, bet vo-kiečiai to nepaiso, nes jei-gu jie ir dasileidžia kokių barbariškumų, tai tik todėl, kad prie to juos verčia kari-škos aplinkybės ir tiesos, o tam labiausiai kalta Angli-ja. Ir vokiečiai savo darbą vays toliau, tol, kol Angli-ja nulenks savo galvą kad ir prieš paskutinės klesos vokiečių.

SUBMARINO AUKA.

Berlynas. Vokiečių laivy-

DARBAS IR PRAMONĖ

Stoka darbininkų. Pramoninkų laikraščiai tankiau ir tankiau pradeda aimanuoti, kad įvairiose pramonės šakose stoka darbo rankų, stoka darbininkų, Amerikoje, ypatingai Šv. V. Morgan & Co., kalbėdamas apie pramonės ateitį po karės, mėnesiniam laikraštyje "Harper Magazine" rašo išvadą, kaip dvi lekcijos, kurios turėtų būti panaudotos kiekvieno žmogaus, išsiterusiojančio pramonės reikalais po karės.

Tikrinama, kad po karės pramonė Europoje bus nuopuolus iš prieštasties didelių skolų, kurios Europos viešpatystės bus paskendusios, išnaikinimo visų brangenybių, o labiausiai dėl finansinio sunykimo, kaip svarbiausio pramonės paramo. Teipgi tikrinama, kad po karės, Šv. V. Morgan & Co. apsiims pramonės krizis, kuris tęsis per nekurį laiką. Tai išrodo teip žiūrėti iš vienos pusės.

Vienok, žiūrint iš kitos pusės, manoma visai kitaip. Mat, po karės Amerikon emigracija visai užsidarys, nes po karės Europos viešpatystės, kurios šiandien karėje dalyvauja, bus stoka žmonių. O tos šalys, kurios dėl karės bus sunaikintos, bus priverstos sau reikalingus produktus imti iš Amerikos, nes namie negalės sau pasigaminti, dėl stokos kapitalo ir žmonių spėkų. Ypatingai Rusiją, kuri prieš karę naudojosi Vokietijos išdirbiniais, karė pasibaigus, ji bus tikra rinka Amerikonios pramonės.

Reikia visos, šiandien kariaujančios šalys, karė pasibaigus, sako Lemontas, kreipis Amerikon, idant ši apirpintų jai tavorais, savo išdirbiniais. Ir iš šios pusės žiūrint, matosi, kad Ameriką laukia riebi ateitis pramonėje. Amerikos kapitalistai ir Amerikoje padirbtos mašinos, karė pasibaigus, kaip vanduo plauks netik Rusiją, bet ir į Belgiją ir į šiaurinę Franciją. Lamonto manymu, karė pasibaigus, ne Anglija, ne Vokietija negalės imtis aprūpinti kitas šalis savo išdirbiniais, kaip kad prieš karę. Kitos šalys, kurios prieš karę vedė pramonės su pirmiau minėtomis viešpatystėmis, šiandien tą pramonę veda gana plačiai jau su Šv. V. Morgan & Co. jomis.

Pramonės ateitis visuomet priklausys nuo pačių amerikonių gabumo. Amerikonų galingumas leidžia jiems užimti pramonės šaką ir pirklybos rinkas visame pasaulyje. Bet tas priklauso nuo pačių, ar jie mokės pasinaudoti taja proga, ar ne. Abelsai imant, amerikonių pramonė yra perplati ant vietos ir todėl vargiai jiems būtų galima užimti plėtojimu pramonės užrubežiuose. Atlyd vienok reikėtų paimti, kad pramonė, šiandien neturi rubėžių, kitais žodžiais sakanč, šiandien pramonė yra labai plati, tik nesutvarkyta, nes šiandieninė karė išardė visus jos rubežius, išgriovė visas tvoras, kuriomis užrubežinė pramonė buvo užtvirta prieš amerikonus. Reikia tik tuos griuvėsius persukti ir pasifimti kas reikia.

tai ir kontraktoriai jausis kėblsme padėjime negu šiandien kad yra.

Pramonės ateitis po karės. T. W. Lamont, dalininkas firmos J. P. Morgan & Co., kalbėdamas apie pramonės ateitį po karės, mėnesiniam laikraštyje "Harper Magazine" rašo išvadą, kaip dvi lekcijos, kurios turėtų būti panaudotos kiekvieno žmogaus, išsiterusiojančio pramonės reikalais po karės.

Tikrinama, kad po karės pramonė Europoje bus nuopuolus iš prieštasties didelių skolų, kurios Europos viešpatystės bus paskendusios, išnaikinimo visų brangenybių, o labiausiai dėl finansinio sunykimo, kaip svarbiausio pramonės paramo. Teipgi tikrinama, kad po karės, Šv. V. Morgan & Co. apsiims pramonės krizis, kuris tęsis per nekurį laiką. Tai išrodo teip žiūrėti iš vienos pusės.

Vienok, žiūrint iš kitos pusės, manoma visai kitaip. Mat, po karės Amerikon emigracija visai užsidarys, nes po karės Europos viešpatystės, kurios šiandien karėje dalyvauja, bus stoka žmonių. O tos šalys, kurios dėl karės bus sunaikintos, bus priverstos sau reikalingus produktus imti iš Amerikos, nes namie negalės sau pasigaminti, dėl stokos kapitalo ir žmonių spėkų. Ypatingai Rusiją, kuri prieš karę naudojosi Vokietijos išdirbiniais, karė pasibaigus, ji bus tikra rinka Amerikonios pramonės.

Reikia visos, šiandien kariaujančios šalys, karė pasibaigus, sako Lemontas, kreipis Amerikon, idant ši apirpintų jai tavorais, savo išdirbiniais. Ir iš šios pusės žiūrint, matosi, kad Ameriką laukia riebi ateitis pramonėje. Amerikos kapitalistai ir Amerikoje padirbtos mašinos, karė pasibaigus, kaip vanduo plauks netik Rusiją, bet ir į Belgiją ir į šiaurinę Franciją. Lamonto manymu, karė pasibaigus, ne Anglija, ne Vokietija negalės imtis aprūpinti kitas šalis savo išdirbiniais, kaip kad prieš karę. Kitos šalys, kurios prieš karę vedė pramonės su pirmiau minėtomis viešpatystėmis, šiandien tą pramonę veda gana plačiai jau su Šv. V. Morgan & Co. jomis.

Pramonės ateitis visuomet priklausys nuo pačių amerikonių gabumo. Amerikonų galingumas leidžia jiems užimti pramonės šaką ir pirklybos rinkas visame pasaulyje. Bet tas priklauso nuo pačių, ar jie mokės pasinaudoti taja proga, ar ne. Abelsai imant, amerikonių pramonė yra perplati ant vietos ir todėl vargiai jiems būtų galima užimti plėtojimu pramonės užrubežiuose. Atlyd vienok reikėtų paimti, kad pramonė, šiandien neturi rubėžių, kitais žodžiais sakanč, šiandien pramonė yra labai plati, tik nesutvarkyta, nes šiandieninė karė išardė visus jos rubežius, išgriovė visas tvoras, kuriomis užrubežinė pramonė buvo užtvirta prieš amerikonus. Reikia tik tuos griuvėsius persukti ir pasifimti kas reikia.

Iš Lietuvių Gyvenimo

LIETUVOJ. KĄ VOKIEČIAI LIETUVOJE VEIKIA.

"Naujienos" talpina laišką, kurį gavo iš Lietuvos. Šio laiško turinys, kaip jį paduoda viršminėtas laikraštis, yra sekantis:

Apie Lietuvos ukiškąjį padėjimą Jums turbūt ne kartą teko sužinoti iš įvairių korespondencijų, laiškų ir šiaip pranešimų. Iš mūsų pusės gal užteks paaiškinus tą padėjimą bendrais ruožais ir bent kiek smulkiau jį charakterizavus dėl pastarųjų laikų.

Lietuva, tiek kaimas tiek miestai, nukentėjo dėl karės ir lig šiol kenčia labai sunkiai. Rusams besitraukiant ir besimušant, liko sudeginta ar išgriauta Suvalkų, Kauno ir Vilniaus gubernijose daugybė kaimų, miestelių ir miestų, kaip Šiauliai, išdalies Panevėžys. Kur suspėdama rusų vyriausybė suėmė žmonių galvijus, arklius ir javus; kur suimti negelėjo, sunaikino ant laukų, kai kur mokėdavo už paimtus daiktus, bet dažniausiai atsilygindama vien rekvizicijos kvitais.

Rusų vyriausybė, pagaliau, pamėgino pakelti žmones iš jų gimtųjų vietų, kad kartu su rusais trauktų iš Lietuvos vokiečiams besitraukiant. Kadangi tam tikslui buvo vartojama ne tik karėvių ir policijos agitacija, bet ir prievartos priemonės, tai iš Lietuvos pasitraukė Rusijon, kaip paduoda Lietuvų Komitetas Ru-

sijoj, daugiau dviejų simtų tukstančių, bent užregistruotų paties Lietuvų Komiteto esama apie 160,000 Apsisaugojo nuo didesnės išnaikinimo tik tos vietos, kurias rusai buvo verčiami netikėtai ir skubiai apleisti. Vis tik, imant aplamai, Lietuvos kaimas, rusams pasitraukus; jau buvo netekęs gal dviejų trečdalių kas gyvojo inventoriaus, didelės dalies savo vasarojaus, daugumos pašaro galvijų ir dalies savo rūgų, o kai kur ir žmonių.

Vokiečiams atėjus, gyvenimas iškarto pasunkėjo ir kas kartas eina blogyn. Daugelyj vietų vokiečiai ką tik atėję pribagė jau palaužtą uki, išimdami juosne lig paskutinio galvijus, arklius, pašarą ir valgomuosius daiktus. Vėliau prasidėjo rekvizicijos ir bendro vokiečių vyriausybės įsakymo ir savarankos atskirų būrelių ir atskirų net žmonių iniciatyvos, kurios tebetveria lig šiol, teisybė, nebe taip smarkiai, kaip pradžioje, bet vis tik laiko intempasijos žmonių atsargumą nervus ir kantrumą.

Šį pavasarį, taru kita, surekvizuota buvo visoje Lietuvoje žiurkai ir varnaitai, nuolat imamos karvės, išdalios javai ir arkliai. Tik retais atsitikimais buvo užpaimtus daiktus molama pinigais, dažniausiai kvitais, o dažnai ir visai nieko nemokama. Viso to naikinimo pasekmė buvo ta, kad dabar Lietuvos kaimas, apalaimant, nors dar nekenčia bado, bet jau yra pasiekęs tokio suvaržymo laipsnio, kad tik apie tai fedirpina, kad likęs gyviena lig karės galu. Apie

ukio sutvarkymą, pastatymą jo į normales sąlygas šiandien nei kalbos nėra.

Toks tai vidutinio ukininko padėjimas. Darbininkams ir mažiesiems ukininkams nepalyginamai sunkiau. Gyvenama juk labiausiai iš to, kas seniau buvo sutaupta, o jie juk tie darbininkai ir mažieji, neturėję arba beveik neturėję ko taupyti.

Darbininkams yra ypač sunku, nes daugybė Lietuvos dvarininkų išbėgo Rusijon, o jų paliktus dabar užėmė visur vokiečiai ir juos dirba. Patys ukininkai netekę gyvojo inventoriaus daugumos, nebeįstengia kaip reikiant vesti savo ukių ir nebereikalauja tiek darbo, kiek paprastai buvo reikalaujama.

Vilnius. Bėgyje vieno mėnesio vokiečių valdžia išsiuntė iš Vilniaus specialius traukių 2,000 žmonių, neturintį kur prisiglausti, Vokietijos gilumon. Šitame skaitliu yra 1,400 žydų ir 600 krikščionių susidedančių iš lietuvių, lenkų ir stačiatikių. Tokia transportacija benamių, pagal valdžios noro bus daroma, kas du mėnesiai, kol visi benamių iš Vilniaus bus išgabenti. Sakoma, kad šiuomi benamių išgabėnimu pasirūpino tam tyčia susitvėrusi komisija, susidedanti iš lietuvių, lenkų ir žydų.

Šita komisija, prirengdama benamių išvežimui, apsupina juos drabužiais ir kitokiais dalykais.

Kitos žinios pareina, kad tai yra išvežami ne vietiniai gyventojai, o tik pabėgėliai ir jie nėra gabėjami Vokietijon, tik į vakarus nuo Vilniaus ir apgyvendinami jų prigimtame krašte, karės sunaikintame.

Kaunas. Pagal paskelbimo "Kownoer Zeitung", kad kaip apyruobės Liepojaus, Mintajaus, Suvalkų, Vilniaus, Gardino, Balstogės, taip ir Kauno, prisakymu vietinio bulmistro užginta miestams užtraukti kokią nors paskolą miesto reikalams. Tokiu pat prisakymu užginta visoki susirinkimai, ar tai būtų susirinkimas draugijos, ar pavienių žmonių. Užgynime aiškinama, kad susirinkimai neleistini todėl, kad priviso daugybė plėšikų ir žučių, kurie gali būti susideda daugiausiai iš pabėgėlių nelaisvių ir jų organizuoti būreliai užpuolė vietinius žandarus ir šiaip valdininkus, kurių aukomis tapo jau ne viena ypata ir nevienoje vietoje. Už peržengimą į pokyį tiesu, kuriomis išduota, čia paminėti užgynimai, kiekvienas turi tikėtis skaudžios bausos.

Įlaikogė. Karės lauko telimo pasmerkimu, tapo čia nuudyta: Vincas Andriuska iš Jalavo, Ivan Grigolaitis iš Amosio ir Mikas Samočka iš Suščių—Barko. Visi jie nužudyti už turėjimą pas save ginklų. Nužudė juos ir Vokietijos tam tyčia atgabenti būreliai.

Įdvinavas. (Suv. gub. Kalvarijos pav.) Įdvinavas

vas randasi Kalvarijos paviete, Suvalkų gub. prie upės Šešupės. Šis miestelis yra karės sunaikintas iki pamatų. Kaip pats miestelis taip ir jo apilinkės visiškai jėnaikinta, o laukai 1915 metais likosi nesėtais. Įdvinavas yra 12 verstų nuo Kalvarijos ir 52 verstai nuo Suvalkų. Stovi ant Šešupės kranto. Bavo jame katalikų bažnyčia, ir kiti pastatai ir evangelikų pradžinė mokykla. Gyventojų turėjo 2,700. Dabar toje vietoje tik kruva griuvėsių ir nuodegulių.

Štabinas. Štabinas yra Augstavo paviete, Suvalkų gubernijoje, beveik Mozurijoje. Ši vieta nuo karės nukentėjo labai daug. Vokiečiai veik visus gyventojus išgabeno Vokietijos gilumon, su jais ir vietinį kunigą. Skaitoma išgabentų žmonių apie 4,000. Štabinas randasi prie upės Bobra, tolyme 49 verstų nuo Suvalkų, 16 verstų nuo Augusta-vo ir 49 vers. nuo Gardino. Štabiną įkurė Karolis Brzostowski, kurs ten 1804 savo kaštais pastatė katalikų šv. Jokubo bažnyčią.

Marijampolė. Marijampolė yra Suvalkų gubernijoje prie upės Šešupės. Marijampolės pavietas priklauso prie vietų daugiausiai nukentėjusių nuo karės. Didėsnė kaimų dalis yra sunaikinta, triobos visos išgriautos. Paveikslas liudnas, sugraudinantis ir kiedžiausią širdį. Visame paviete, dirbamai derlinga žemė, tranšėjomis iškništa 1915 metais. Pats Marijampolės miestas beveik visas sugriautas. Graži Marijampolės

lės vieta yra prie Varšavos Vilniaus plento, Suvalkų gubernijoje. Ramumo laiku čia buvo lietuviai pradėję steigti savo pramonės. Dabar yra tik vokiečių įtaisytų 5 bravorai, alaus ir spirito varymui. Marijampolės apilinkės savo laiku buvo garsios savo giriomis tarp Balbieriškio, Prienų ir Mikališkių. Šiandien tu girių tik stuobriai, nes ką kanuoliai šuviai paliko, tai vokiečiai iškirto ir išgabeno į Vokietiją. Visose apilinkėse, graži ir derlinga žemė, suminta į juodą purvą, išrodo lyg dugnas išsekusio ežero.

Kalvarija. Kalvarijos miestelis yra Suvalkų gubernijoje, prie upės Šešupės ir plento, einančio nuo Suvalkų į Alytų. Savo laiku buvo garsus didžiuoju Suvalkų gubernijos kalėjimu. Visas Kalvarijos pavietas yra labai daug nukentėjęs nuo karės, iš vokiečių pusės. Didėsnė pusė kaimų ir miestelių visai išgriauta, o žemė 1915 m. likosi ne arta ir ne sėta. Kalvarija prieš karę skaitė gyventojų 14,000, daugiausiai žydų, delko ir buvo vadinama žydų Kalvarija. Turėjo pačią, ligonbutį, katalikų bažnyčią ir kalėjimo rumę koplyčią, didelę žydų sinagogą, evangelikų filijos bažnyčią ir 5 stačiatikių bažnyčias. Kalvarijos apilinkė buvo garsios ežerais Zuvintos ir Malvos. Šiandien veik visas sunaikinta.

Vilnius. Kasdieninis žmonių gyvenimas Vilniuje yra nepakendiamai sunkus. Darbu nėra. Fabrikai veik nedirba. Namų statymo dar

bai irgi vos kruta. Amatai kur pirmiau buvo gaminami tavorai eksportui Rusijon, šiandien neveikiamieko. Pačiame Vilniuje suregistruota apie 60,000 bedarbių, kitų dirba kada kada. Gyvenimo sąlygos kasdien darosi blogesnės ir blogesnės. Vokiečių valdžia užgynė miestą iš kaimų atgabenti valgio produktus, apart mažmožių. Maisto pristatymą valdžia paėmė į savo rankas, bet maisto nepristato, nors kaimuose maisto produktų yra, kuomet mieste žmonės neturi ką į burną dėti, nuo 3-4 mėnesių žmonės alksta ir tai nevien delto, kad jau pabaigė ką turėjo susidėję, bet ir delto, kad produktų prekės neprieinamos. Del aiškumo štai keliasis priedimų: Duonos vienam žmogui ant dienos gauti galima pusė svaro po 8 kapeikas, pagal kortos. Jautienos mėsos svaras 1 rub. iki 1.20, kiaulienos svaras — 1.80 iki 2 rublių. Bulvių rudas — 2.50 kap. Cukraus ir už pinigų beveik negalima gauti. Kerosiną 1 rub. iki 1.20 kap. už svarą, bet negalima gauti. Apsėvimo truksta; puspačių prikalimas kaštuoja 8 rubliai, skūros nėra.

Viso to blogume kaltininkas, nevien karė, užgavomus visą kraštą Lietuvą; bet ir vokiečių valdžia, kuri smaigia Lietuvos autonominį gyvenimą, iš Lietuvos Vokietijon išveždama visą "žaliąją medegą". neleidama fabrikams ką nors pradėti dirbti ant vietos ir galiausiai net užgindama pačiam Vilniaus miestui pačiam pasiskolinti pinigų savo reikalams. Iš kitos pusės ta pati vokiečių valdžia renka Lietuvoj darbininkus ir juos gabena Vokietijon. Tokių darbininkų dalis jau išgabenta Vokietijon, ir nors valdžios kuoasčiausia daboja, kad kokia žinia neišstruktų iš išeivėjų tarpo, vienok žinoma jau kad išeivėjų gyvenimo ir darbo sąlygos yra nepakendiamos ir nepakendiamos. Yra žinoma, kad vokiečiai paraginimui prie darbo mūsų brolių, vartoja lazdas.

Laisvė

Šiauliai. Dar neteip seniai Lietuvos žydintis miestas — Šiauliai, dabar virto vokiečių kariška stovykla.

RUSIJOJE.

Novo Borisovsk. (Samaros gub.) J. Kriščūnas "Ateityje" skelbia laisvą plačiai lietuviams žinomą visuomenės veikėjo "Ausros" laikuose, Martyno Jankaus, kuris paimtas iš Mažosios Lietuvos rusų nelaisvės ir ištremtas Rusijos gilumon. Jis nabagas rašo: Musų gyvenimas tolyn prastyn eina: pirma po dvi savaites ant vietos palikdavom ir labai prastai maitinavom, dabar nutrūpino laiką tik ant vienos nedėlios. Pašelpos iš niekur ne gauname jau nuo 19 Balandžio pereinų metų. Rėšme daugybės laisvų į Maskvą Amerikos konsuliui, bet tas neatšilpė. Senos hobutės be jokio aprėdais, kudiškai teipgi nunuogė. Maitestas teip prastas, kad kudiškai tyfu serga ir vargu ištrivės. Cystybė teip gi prapuolusi: visi turime utėlių, ir niežų, visi nušaušę ir rūpūs. Kiti smarkiai rauplėmis sirgo. Taigi, jei vokie-

čiai ir rusai ant mūsų gyvasties nesusimamta, mes prašom jus, kad paduotumėte prašymą į Washingtoną, į Londoną, rasi ir į Paryžių, kad jie dar laiku amūsų susimiltų, ir mūsų gyvastis ant kokio laiko išlaikytų bus. Bet ir čion tai tikta lukestis ir daugiau nieko; mes esam praardomi tyčiomis tu galingų tautų. Niekuom nepraskaitę ir pikčiausiu būdu vartamė. Kurie dirbti galim, tai turim per prievartą už prastą maistą dirbti, kuris susideda iš dviejų kartų per dieną kopustų su vandeniu ir vandens su kopustais. Mėsos nei pieno žmonės tie, pas kuriuos gyvename, patys neturi, o kurie turi, tie teipgi neduoda. Mės gulime vienoje stuboje su avimis, kiaulėmis, veršukais ir kitais gyviais, kaip tai: blaškėmis, svirpliais, francuzais (bombadieriais), blusomis ir utėlėmis. Žinoma, drauge guli ir vietiniai gyventojai, teip, kad kartais viens per kitą, kaip malkos gulim. Kokia dorėbė ir padarumas, gali kiekvienas dumojantis žmogus suprasti.

Nors ir labai reikalingi mums pinigai, bet Amerikos konsulis muris neprišūcia, nes, turbut vokiečiai palaikams mės menkai ką giliojame.

Bolovskas. Lietuvių pabėgėlių čia yra apie porą simtų. Čia darbuojasi tikiai "Sieveropomišč", kuri duoda visiems pabėgėliams butus, malkų ir valgių, kurie negali dirbti. Darbo čia yra. Vyras per dieną uždirba 2-4 rub. su arkliu 5-8 rub. moteris 150k.

"Sieveropomišč", turi čia dar įsteigusi 2 liginonį ir kelias prieglaudas mokyklų vaikams. Vaikus, kaip latvius, taip lietuvius, čia moko tik rusiškai ir latviškai. Prieglaudose lietuviams net ir kalbėti tarp savęs užginta! Užtat labai liudna, kad jaunas vaikų sielas liepia užmiršti savo gimtąją kalbą, nekėsti jos ir pratinties prie svetimos nepažįstamos kalbos. Labai malonu būtų, kad Liet. Cent. K. įsteigtų čia lietuvių prieglaudą mokyklą vaikams ir numestų nuo jų svetintaučių jungą.

AMERIKOJE.

Springfield, Ill. Keli lietuviai, nustoję žmoniškumo dėlei girtybės, butent: J. Gegužis, B. Kavalauskas, J. Paukštis, V. Krakauskas ir dar vienas, kurio pravardės nesusekta, užpuolė praeinantį žmogų G. Šmitą, mirtinai primušė ir pameitė ant geležinkelio. Visi piktadariai areštuoti. Primuštasis Šmitas numirė ligonbutyje.

J. P.—Laisvė

Scranton, Pa. Vietinė A. LTS. kuopa rengė prakalbą, į kurias kalbėtojai buvo pakviesti: P. R. Karuza, centralinis Pandaros pirminkas ir p. Martus. Pralkalbos įvykti ne įvyko, nes salė, kuri buvo prakalboms nusamdyta, buvo paimta svetimtaučiu draugystės susirinkimui. Ar tame kaltė prakalbų rengėjų, ar salės savininkų, ir supra-ti negalima, nors pasiteisinimų yra visokių.

P.—Laisvė

Montello, Mass. Lietuvių Tautiško namo draugija (ar bendrija), savo susirinkime nutarė surengti visą eilę paskaitų. Iš pradžių paskaitos bus rengiamos rengėjams, bet vėliau susirinkimai ir oru atvėsus, manoma rengti tankius. Tikimasi, kad pasekmės bus pagėdijamos.

A.—L.

Rockford, Ill. Ar prieš du metus čia įsikūrę lietuviai kooperacija, kuri nuo Pukeilio atpirko mėsinių ir sykių, valgomų produktų krautuvėlę. Netvarka, ar geriau sakant, nenickėjimas apsieiti su žmonėmis pagal "biznio" reikalavimus ir kiekvieno "bosavimas" priverė storelį perduoti į privatiškas rankas, arba patys iš "biznio" turėjo išeiti. Nenaujiena. Tokios kooperacijėlės buvo įsikūrusios jau nevienoje vietoje, bet dėl tų pačių priežasčių, dėl nemokėjimo vesti "biznį", turėjo bankrutuoti.

V. P.

So. Omaha, Neb. Tulą laiką čia gyvavo duonos kepimo Lietuviška bendrija Lithuanian Co., kuri susidėjo iš trijų ypatų. Vienok turėjo žlugti, kaip sakoma, dėl pačių kepyklos savininkų netikumo, nes viena duona kepavo netikusiai ir tą pačią užlaikė ir lietuviams važiojo... lyg nekenciamą; didžiausias nepasisekimas primetama svaigalams, dėl kurių savininkai nemokėjo savim valdytis; negi duonos iškepti.

A. Z.—a.

Boughton, Mass. šv. Antano draugystė nutarė rengti prakalbas. Kalbėtojais pakviečia kun. Urbanavičių kun. Dargį ir F. Bagočių. Visiems kalbėtojams prakalbų rengėjai paskyrė temas: Kun. Urbanavičių — kaip sulaukyti nuo ištautėjimo čiagimius lietuvius. Kun. Daugiu — kokią naudą žmonės turi iš pašalpinių draugijų. Bagočiui — ar naudinga tapti šios šalies piliečiais.

B.—A.

Waterbury, Conn. Atsibuvo teismas M. X. Mockaus, kurs anais sykais tapo areštuotas, kada atvyko čia prakalbas sakyti. Teismas Mockų nubaudė 30-čia dienų kalėjimo ir paliktas nuziūrėjimui per šešis mėnesius. Mockus, kaip jau žinoma, savo "prakalbose" pliovoja prieš Dievą, šventuosius ir religiją. Connecticuto valstijos tiesos, sulgy skyrė 1323, tokius žmones baudžia pinigine baida ir kalėjimu. Užtai ir Mockų nubaudė. Per šešis mėnesius, nuo jo pasmerkimo, jeigu Mockus tokias prakalbas sakyti, bus bausas 1,000 dolerių. Mockus padavė apeliaciją ir yra po kaucija iki apeliacijos terminui.

X.—Dr.

KRAKINAVA.

Gatvėje tapo nušautas pavieto viršininkas, kurs tuojau numirė. Šovikas nesugautas. Paskirta 1000 markių atlyginimo tam kurs šovėję sugaus, ar bent sukęs jį. Tokia pat baida paskirta už laikymą ginklų ir slėpimą rusiškų karavimų ar suteikimą jiems šinių apie vokiečių kariuomenę.

PERŽVALGA

Reveik kiekvienam Amerikos lietuviui yra gerai žinoma, kad Amerikoje jau nuo 30-oviršum metų gyvuoja didelė ir turtinga, kaip nariais teip ir pinigais lietuviška organizacija, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, sutrumpinamai vadinamas SLA. Dabar jau atsirado ir susivienijimukai. Neseniai Bostone kas ten sutvėrė kokią draugijėlę ir pavadino ją SLA. Neilgai turbūt buvo lemta gyvuoti tam naujam SLA, nes nieko apie jį nesigirdi. Dabar vėl pasirodė vienur-kitur žinutės, kad Indiana valstijoje atsirado kitas susivienijimukas irgi pavadintas SLA. Mat iš tos valstijos atsirado žmogus, norintis atkursti tikram SLA, už tai, kad tas jį nubaudė už rašinėjamą laiškų nemandagaus turinio. O dabar, mat, pas mus papročio esama, kad ir kalčiausiu esant, neprisipažinti prie kaltės jokiū būdu, o jeigu išsitiesinti negalima, tai griežtis keršto. Teip dabar mes savim valdomės.

Vienok, rodosi, kad šitam Indiano susivienijimukui irgi neilgai lemta bus gyvuoti, nes yra rekorduotas tik viename paviete, o antra, žmonės visgi nesiskubins prie naujai suorganizuoto, kadangi jie turi jau išauklėtą, didelę ir turtingą organizaciją. SLA centralinis sekretorius viešai pasakė, kad Indiano valstijos SLA neturi nieko bendro su tikroju SLA, ir todėl lietuviai nesiduos save suklaidinti.

"Darbininke" tilpo laiškas kun. Bartuškos, kurs drauge su Dr. Bielskiu buvo išsiųsti į vokiečių užimtą Lietuvą, nuo Amerikos lietuvių katalikų. Dabar kun. Bartuška iš Šveicarijos rašo, kad Šveicarijoje atsibuvo pavergtųjų tautų konferencija, kurioje lietuvių tautą atstovavo pp. Kairis, Šaulis ir Surgantas iš Vilniaus; baronas Ropas iš Kauno gubernijos ir kun. Prapuolenis, atvažiavo iš Rymo. Lietuvių vardu kalbėjo baronas Ropas. Buvo skaityta deklaracija, kurioje reikalaujama Lietuvai neprigulmybės. Toliaus kun. Bartuška rašo, kad 1,000 markių, kuriomis anais sykais vokiečiai buvo jį nubaudę, sugrąžino, kurį kun. B. paaukavo Informacijų biurui, nes ten pinigai labai reikalingi. Klausia teipgi, kodėl Amerikos liet. kunigai nekeliavo Ryman, prašyti popiežiaus, kad suteiktų lietuvių vyskupą Amer. lietuviams, katalikams.

Galų gale, savo laiške kun. B. paaiškino, kad anais sykais p. Yčui lankiusiam pas popiežių, kurs žadėjęs paskirti dieną rinkimui aukų katalikų bažnyčiose, sušelpimui lietuvių nukentėjusių nuo karės, dabar popiežius žada lietuvių tik šelpiti, o dieną paskirti, nežada. Sako, lenkai tame pasidarbo, pavydėdami lietuviams kasnelio duonos. Kun. Bartuška, sykiu su kun. Prapuoleniu važiuoja Ryman ir bandys dar kartą popiežiui perdėti, gal popiežius sugrįž prie savo žodžio, kurį davė p. Yčui.

"Tėvynės" redakcijai sumančius paremti Lietuvos Autonomijos Fondą, atsirado greitai patarėjai, kurių sumanymui pritarė 27 žmonės (tarpe jų ir "Kut." redakcija), iš kurių prisizadėjo mokėti metams: 2—25 dol., 1 ("K" red.) 100 dol., 1—5 dol. ir 22 po 10 dolerių. Iš tų jau pinigų sumokėjo 11 ypatų. Užsimokėjusiais pažymėta: 1) V. K. Račkauškas, 2) F. Zvyatkauškas, 3) A. B. Strimačis, 4) P. Čiurlonis, 5) J. Steponauškas, 6) P. Norkus, 7) M. Šalčius, 8) J. O. Širvydas, 9) V. Daukšys, 10) F. Kybartas, 11) M. Petrauskas. Apart to dar p. Pankštienė įmokėjo 3 dol. ir K. Samuolis 5 dol. ir Pittstono lietuviai suaukavo 48 dolerių.

Pradžią graži. Bet iki surinkimui nuo 1,000 lietuvių 10,000 dolerių, dar tūli eiti. Todėl kiekvieno praklinėsio lietuvių pareiga remti šį sumanymą. Broliai! Mums neužtenka pagėdauti Lietuvai autonomijos žodžiais, bet reikia prisidėti ir pinigais, nes be pinigų negalima nieko nuveikti. Todėl remkime šį sumanymą, mokėdami po kiek išgalime, į L. Autonomijos Fondą.

Iškilius Europoje kare, kuri sunkiai palietė ir mūsų tėvynę Lietuvą, Amerikos lietuviai įsteigė 4 fondus aukų rinkimui Lietuvos politiškiems reikalams ir šelpimui nukentėjusių nuo karės lietuvių. Tie fondai skirstosi šiaip: Tautos Fondas šelpimui nukentėjusių nuo karės lietuvių ir remimui

Lietuvos politiškių reikalų. Lietuvių Šelpimo Fondas šelpimui nukentėjusių nuo karės lietuvių. Lietuvos Gelbėjimo Fondas šelpimui lietuvių nuo karės nukentėjusių. Lietuvos Autonomijos Fondas remimui Lietuvos autonomijos reikalų.

Nuo įkymo šių fondų, Amerikos lietuviai įminėvius fondus surinko aukų įvairiais būdais, pagal oficiališkai paskelbtus raportus tų fondų sekretorių, šiteip:

Į Tautos Fondą \$51,813.53.

Į Lietuvos Šelpimo Fondą \$21,597.71.

Į Lietuvos Gelbėjimo Fondą \$10,783.50.

Į Lietuvos Autonomijos Fondą \$1,610.32.

Viso aukų surinkta \$85,805.06.

Tautos Fondas yra į Lietuvą pasiuntęs \$19,000.

Politiškiems reikalams išmokėta \$1,946.01.

Už spaudą knygų ir ženklielių \$35.27.

Įvairios fondo išlaidos 1-498.39.

Išde lieka \$28,933.56.

Lietuvos Šelpimo Fondas yra Lietuvon išsiuntęs tūlą sumą, bet tuom tarpu nežinome kiek, nežinome ne apie fondo išlaidas.

Lietuvos Gelbėjimo Fondas aukų pas save nelaiko, tuojaus jas siunčia į Lietuvą. Apie fondo išlaidas šiūom tarpu nėra žinių.

Lietuvos Autonomijos Fondo išlaidos irgi nėra tuom tarpu paskelbtos.

Lenkų laikraščio "Głos Narodu" tilpo atsisaukimas Krokavo lenkų jaunomėnės "Organizacijos lietuvių dienos". Atsisaukime pas-

ryta: — Lenkijos žemės eina baisi karė, kuri naikina turtus ir pačius gyventojus. Badas ir ligos spaudžia nemeltingai žmones, nustojusius visko ką tik turėjo. Tėmykite, kaip tie žmonės, kurie kenčia tas baisenybes, yra tai mūsų broliai. Liudnas jų likimas bari mums buti matomas ir mūsų širdžių atjaučiamas. Kas galime, skubinkimės jiems su pagalba. Sunkiausiame padėjime yra Lietuva; kiek viena, kad ir mažiausia, bile tik grėita auka bus Lietuvoje dideliu ženklų. Eikime visi ant balso mums brangaus Henriko Sinkevičiaus ir pavyzdžio didesės Lenkijos, ir dėdami tarp savęs nors ir smulkias aukas, darykime Lietuvai dovaną... Kiekvienas iš mūsų sugriebsvieną kitą skatėkį, kuris be mūsų skriaudos bus broliams Lietuvoj didelė pagelba. Bus tai praklinės darbas mūsų jaunomėnės, visa siela atjaučiančios didžiausius vargus mūsų brolių Lietuvoj.

Šita atsisaukima išleido Krokavos jaunomėnės organizacija, rupestingumu profesorius Jagelionų universiteto Ignas Chrzanowski, kurs šitą idėją labiausiai rupinas. Tik iš to atsisaukimo, lyg matosi, kad Krokavo jaunomėnei rūpi ne lietuviai, nors Lietuva sulgy atsisaukimo žodžių, yra sunkiausiame padėjime, bet Lietuvoj gyvenanti jų broliai — lenkai, nors ta organizacija ir vadinas "Lietuvių dienos organizacija".

DELEGATŲ ŽODIS LIETUVOS VISUOMENEI

Atlikę savo darbą Šveicarijoje, dar prieš akis turė-

jome sekancius dalykus: suteikti žinių šventam Tėvui apie Lietuvos vargus, atkankyti belaisvius Vokietijoje ir gauti paskutinių žinių apie Skandinavijos lietuvių veikimą, nes budami Šveicarijoje girdejome, kad Skandinavijos ir Rusijos lietuviai turėjo konferenciją, šai matydami, kad šių dalykų negalėsime atlikti abu du kartu; vienas (kun. Dr. Bartuška nuvažiavo Ryman, gi antras Dr. Bielskis Vokietijon.) Kun. Dr. V. Bartuška nors su dideliomis sunkenybėmis dasigavo Ryman pas šv. Tėvą. Stebėtinu būdu abu delegatu nieko vienas apie kitą nežinodami nuo 7 liepos, atvyko Newarkan viena ir tą pačią dieną t. y., 9 rugpjūčio. — Kun. V. Bartuška iš Italijos laivu Dante Alighieri, Dr. Bielskis iš Danijos, laivu Oscar II. Delegatų kelionė Lietuvon užbaigta. Linksma mudviem ir begalo smagu sugrįžus pas savuosius Amerikon. Čion mes galėsime su jumis pasimatyti ir jums nuvargintus Tėvynės vaizdus nupiešti. Mes kupini esame žinių iš Lietuvos padangės. Nors ne visą Lietuvą aplankėme, bet galime džiaugties, pamatę labiausia nualintas Lietuvos vietas. Suėjome su tukstanciais mūsų brolių ir sesučių, kurie per davė mums savo kančių didybę ir skausmų gilumą. Jie meldė mūsų Amerikos lietuviams apie tai pranešti. Vardan visos Lietuvos šiuomi sveikinimus Lietuvos sunis ir dukros, gyvenančios toli nuo tėvynės vargų.

Naslaicių prieglaudų vaikūčiai, lietuvių sūnūs ir sesės, rankutes, kaukas prie mūsų

melsdami duonutės. Mokyklų jaunimas, neturintis kuom apsigyventi, knygų nusipirkti ir už mokyklą užsimokėti, laukia nuo jūsų pinigėlių. Išdžiūvo krutinės išardytų Lietuvos šeimynų ir išsekė asarų šaltiniai, belaukiant pagelbos iš amerikiečių, kurios, kaip jie mums guodėsi, kaip nertaip nēr. Lietuvių delegatai išdrįsta užklausti orangių mus brolių ir sesučių, gyvenančių laimės šalyje, ar gitos pagelbos ir nebus? Nes besinori mums tikėtis, kad tas atsitiktų. Lietuviai juk nenustoja širdies prakilnumo ir jautrumo. Lietuviai! Tėvynės varpai liudnai gaudžia, mes jų aidą girdejome; aidą begalo graudingą: Amerikos Lietuviai gelbėkite mūsų tėvynę. Lietuviai! Griauzdūs tėvynės varpų aidus sustabdykite, suteikime Lietuvai pagelbą, džiaugsmą ir viltį.

Kun. Dr. V. Bartuška, Dr. J. V. Bielskis.

P. S. Apie atsilankymą delegatų lietuvių kolonijose pasistengsime pranešti kuogreičiausiai lietuvių visuomenei per laikraščius.

MOTINOS MEILĖ.

Kas iš mūsų nėra patyręs apie motinišką meilę ir mokslą? Iš tikrųjų, tik tas kuris tampa išauklėtas tarp giminių ar šiaip paprastų žmonių, ne prieglobje savo tikros motinos. Meilė motinos tai yra didžiausia auklėjimo mokykla, didžiausia gyvenimo mokykla, nes tik per motinos meilę ir mokslą kuklis susiprina savo širdį. Širdis tai yra gyvenimo įrankis, nes per širdį dar neišlavintas doriškai žmogaus gyvenimas

per tai motinos meilę pirmą visko reikalingą mūsų gyvenime, širdyje kuklikas kuris dar nieko nesupranta, o koks tai slapas balsas jam kugžda: "myliu ir noriu mylėti, kas-syk labiau". Ir viskas, kas tik pirmiau šai apsupa kukliką, yra meilė. Pirmas jo dirstelėjimas akies yra meilės dirstelėjimas. Pirmas nusisėpsojimas, yra tai jo meilės nusisėpsojimu. Pirmas žodžiai, kuriuos jis išgirsta, yra tai meilės balsas. O kas gali nuraminti jo sopulius? Kas pataiko nušluostyti jam asaras? Kas saugoja jį miegant? Kas kas-valanda šildo jį savo kvapu, savo širdimi, savo priegloba? Kas be poilsio truslia apie jį? Kas? Lengva atsakyti, nes kas nematė motinos, pasiunkusios ant kukliko lopšio? Kas nematė kukliko ant motinos rankų? Ir teip bendrame gyvenime auga kuklikis po meilės stogu. Tai meilė, — reikia žinoti, laiku bėgant, mainosi; labai jausminga iš pradžių, paskui tampa tvirtesė, bet niekad neprivalo pasiliauti, nes kuklikis jos nuolat reikalauja.

Raktu kukliko širdies yra meilė. Motina, vėl gali būti pavyzdžiu, nes ji geriausiai gali prisitarti prie kukliko širdies ir per tai meilę yra būtina reikalinga sulgy auklėjimo. Bet kur tos meilės įieškoti? Kur tie šaltiniai plaukia, iš kurių semiamės meilę teip tyra ir teip karšta, kaip motinos meilė? Kas gali užstoti širdį tikros motinos? Prie auklėjimo savo kuklikų, motinos turi pagelba dideliame prisirišime, pasinardime jau iš

pirmgimimo ir iš to paties kraujo.

Pertai negalime įieškoti kur kitur tikros meilės savo kuklikui. užteks ir to jei rasime meilę tik panašę, bet dar toli buvį suliginti su motinišką meilę.

Adomas Pogazelskis.

LIETUVIŲ DIENOS BELAUKIANT.

Perbėgo žinutės, kad Suvienytų Valstijų valdžia užgyrė "Lietuvių Dieną" rinkimui aukų nekenčėjusiems nuo karės mūsų broliams Lietuvoje. Kaip mes tą dieną greit sulauksime, sunku nuspręsti, bet mes turime diena iš dienos laukti pasakelimo ir prie to rengtis iškalno.

Pirmutinis mūsų dalykas tai organizuoti rinkėjas po visas lietuvių apgyventas kolonijas. Kiekvieno miesto ir miestelio lietuviai turi turėti jau gatavai suorganizuotą tam tikrą skaičių rinkėjų, kurie reikalui prisiejęs galėtų jau stoti prie darbo.

Antras dalykas tai susizinti iškalno su tomis istaigomis, kur būtų galima gauti tam tikrus dežutes rinkimui aukų, nes kartais ant vietos tokių dežučių visai nėra, jae reikia traukti iš toliau arba reik duoti tam tikrą užsteliaviną. Prie tokių dežučių reikalinga turėti išanksto tam tikri raiškėliai, su antspaudu, kuriuos vaikinai nešioja ant rankovių, o merginos ant krutinės. Kiti dalykai, kaip tai ženkleliai, kuriuos prisegama aukautojui, galima gaut tam tikrose krautuvėse, bet visgi išanksto reikia susizinti su tokiomis krautuvėmis. Tokius ženklelius, rodosi, vartojama pavidale

geles kaip tai: rožukės, gvazdikai, arba spalvinės vėlevukės. Tokias rinkimo aukų dienas turėjo lenkai ir žydai. Jie surinko didesės sumas pinigų. Ar lietuviai sulaukė tokios dienos mokės naudotis? Ar jie bus gerai prisirengę sutikti tą dieną? Tas priklausys nuo pačių lietuvių. Suvienytos Valstijos duos tą dieną, kaippo dirvų, mes, lietuviai, turėsime but tos dirvos darbininkai, ant kurios turėsime išsidirbt gerus vaisius, su kuriais galėtume sustiprinti savo badaujančius brolius Lietuvoje.

Taigi, bukime darbėtus, ne tinginiai... Jei prisieis, dirbkime su praktiku ir nesiskuskime, kad sunku, nes sunkus darbas geras vaisius atneša. Bukime gerais darbininkais, nes geras darbininkas gerą užmokestį gauna. Ir bukime visi kaip vienos motinos vaikai.

Jei išpildysime savo pareigas gerai ir busime prielankūs prie žmonių, beabijonės, turėsime ir pasekmes. Žinoma, mes nėsime žydai ir gal negalėtume susilyginti su lenkais, kurie turi skaitlingą inteligentiją ir daigiai susipažinę su dalyku. Bet jei tik eisim su noru ir pasišventimui, visgi ir mes atsiekime nors iš dalies, ką ir žydai su lenkais atsiekė.

K. Aksomaitis.

"SAULĖS" KURSAI.

Nuo seniai pasaulyje žinoma ta teisybė, kad visuomenė yra lengviau išpeikiama kenos nors darbas, kaip pamiu kas-nors padaryti.

Po šiai dienai nenutyla mūsų visuomenėje čia ir Europoje ginčai apie įvairių

draugijų darbus Lietuvoje prieš karę ir jų tarpe "Saulės" draugija ir jos kursas Kaune.

Kiti mūsų laikraščiai kaip tik ima rašyti apie tą draugiją ir jos kursas, tai tuojau visą kaurai išpeikia, išspravardžiuoja — išvadina klerikaliska.

Prie jų galima pritaikyti augščiaul išreikštoji mintis, kad jie lengvai išpeikia kitų darbą, patys nieko gero nepadarę. Ir kaip dar jie vartoja savo peikimo darbą — pasigavę koki nors vieną atsitikimą arba remdamiesi keno nors pasakymu, įsikančia šmeizti ką-nors ir šmeizia, neturėdami jokių kitų svarbesnių priekaisių, kaip tik tai, kad tas yra kitos srovės žmonių daroma, pavyzdin — tas yra klerikaliska, o išigilinti ir ištirti dalyką visai nesirupina.

Teip, mes visur girđime apie "Saulės" kursas, — girđime juos vadinant klerikaliskais ir tuom juos jau pasmerkiamo, nepasirupinę iširti kiek ir kokio darbo jie mūsų visuomenę yra atlikę.

Tuo tarpu, jeigu mes išigilinsime į jų veikimą, tai pamatysime, kad jame buvo mūsų tautinės kultūros žvilgsniu daugiau gerų pušų, nekaip blogų ir kad tas darbas buvo atliktas visai ne klerikalų žmonių...

Rašančiam šitas eilutes teko pačiam būti tuose "Saulės" kursuose nekuri laiką mokiniu, pačiam iširti ant savęs ir pamatyti "Saulės" kursų veikimą nuo pradžios jų atsiradimo ir toliau sekti jų gyvavimą ir jis turi pasakyti, kad "Saulės" kursai savo gyvavimu įrašė keletą puikių lapų mūsų tautinės kultūros toje

Kad tai teisybė, galėsime įsitikinti iš žemiau sekancio aprašymo, kuris yra atliktas visai bešaliai. Ko vislabiausiai žiūrėta šiame aprašyme — tai nupiešti teisingai visa teip, kaip buvo vengiant ką-nors saviškai aiškinti, ar pridėti.

Kursų Atsiradymas.

Saulės kursai atsirado tuojau po Didžiajam lietuvių Seimui Vilniuje 1905 m., kuomet žmonės pradėjo varyti laukan iš Kauno gubernijos rusus mokytojus ir iškilo reikalas turėti lietuvių mokytojų. Išėjusių Veiverių seminariją (Suvalkų gubernijoje) lietuvių mokytojų toli gražu neužteko, kad užėmus visas mokytojų vietas Kauno ir Vilniaus gubernijose ir todėl 1906 m. burelio kunigų ir inteligentijos susisipietusios apie "Saulę" Kaune, pradėta svajoti įsteigti tokią mokyklą, kuri rengtų mokytojus. Ir tam tikslui, nepralšius visai valdžios leidimo, kadangi tuomet dar veikė pažadėtasis 17 d. Spalio manifestas. Taigi draugijų ir kitokios laisvės, burelio mokytojų tais metais buvo padaryta tokių kursų pradžia. Jose buvo keliolika jaunių, visi ir visi suaugusių vyrų iš visų Lietuvos dalių, sukvieštų privačiu būdu, per pažįstamus. Mokymai buvo lietuvių ir rusų kalbos, aritmetikos, geometrijos, braižymo ir kitų reikiamųjų mokytojų mokymosi dalykų. Mokytojai buvo: p. P. Tamas Zilinskas, Lekeckas, Matulevičia ir Vasiliauskas. Kursai gyvavo pasekmingai keletą mėnesių bet valdžia (Toliaus bus)

F. Krawcowicz.

GRAFAS-KAIMIEČIO BERNU.

(Komedija šešiuose aktuose su dainomis ir šokiais)

Lietuvių kalbon vertė

Z. BAGDŽIUNIUTE.

VEIKIANČIOS YPATOS:

- 1) Antanas — Grafas
- 2) Stasys — Bajoras
- 3) Liudvikas — Grafo tarnas
- 4) Juozas — Ukinkas
- 5) Agnieszka — Ukinko žmona
- 6) Marytė — Jų duklė
- 7) Rozbaj — Užveizda
- 8) Vladas — Bernas
- 9) Ignas — Samdininkai
- 10) Franas — Samdininkai
- 11) Matjosiūs — Aplinkės gyventojas
- 12) Andriejienė — Kampininkė.

AKTAS I.

(Viskas dedasi viename iš didesniųjų miestų. Scena perstatoma viešojo kambario. Viduryj stalas, ant stalo buteliai su vynu, prie stalo dvi kėdės. Po kairei ant sienos kabo didelis veidrodis).

Scena I.

Antanas su Stasiu sėdi prie stalo ir geria vyną. Stasys ruko cigarą ir ima laikraštį o Antanas pradeda dainuoti:

Kaip dūmai ore, taip greitai praėjo
Musų jaunystė, tai buvo laikai,
Aukštas, sidabras, kešenėj žerėjo,
Laimė nukloti buvo mūsų takai.

Stasys (užgautas): Kas panašaus tik-tai senovės laikuose galėjo būti ir turėti, teisybė, bet šiądien dalykai kitaip stovi! Bajoras ir muzikas yra sau lygus, o kaip prirodymai rodo, tai aiškiai matosi žmonių užrašai:

Laisvė, lygybė, ir nepasidavimas.
Antanas: Viską ką sakai tai yra tik-tai teorija ir svajojimas, bet gyvenimas tas niekad ne įeis. Zinai kokia yra istorija mūsų bajorystės, o kokia-gi istorija yra muzikų?

Stasys: Sunkus darbas, tanki skriauda ir tylios sąsara.

Antanas: Tiesa, prie darbo jie yra sutverti, bet kaslink sąsara ir skriauda tai tikė man; Stasy, kad tai tuščios pasakos. Vienok jeigu nori pastatyti ant savo, tai prirodyk man nors vieną muziką su augštesniu ir prakilnesniu atjautimu.

Stasys: Nežinau ką ištikrųjų tu manai su tokiu išsitarimu: „augštesni ir prakilnesni atjautimai“. Turiu vienok tą pasakyti, kad kaimiečiai, žmonės ant visko yra ištikimi, darbštūs ir tikrai myli tą žemę aht kurios užgimė.

O kad jų dorybes ir augštesnius, prakilnesnius atjautimus apkainuoti, tai reikia juos iš arčiaus pažinti ir reikia tarp jų pagyventi. Drąsiai galiau tau užtikrinti, kad tu pagyventum kelis mėnesius grincioje pas vieną iš tų dorų kaimiečių, tai tikrai pamylėtum tuos žmones, apie kuriuos dabar su tokia ironija išsitarai, dargi užtikrinu ir galiu eiti į laizybą su tavim iš vieno savo turto, kad paskui gerbtum kaimietį lygiai kaip ir bajorą.

Antanas: Zinai ką, Stasy? Už turtus neisiu laizybos, nes esu tikras, kad išloščiau. Bet galim padaryti užstatą ant šimto butelių šampano.

Stasys: O ar negeriau, ant šimto rublių pavargėliams?

Antanas: Sutinku! Užstatu šimtą rublių, kad perleids visą mėnesį tarp tų tavo mylimų ir gerbiamų žmonių, savo minties nepermainysiu.

Antanas: Gerai! Už savaitės atvažiuosiu pas tavę ir viename iš tavo sodžių, persirengęs už berną, pasirūpinsiu gauti tarnystę pas padoresnį kaimietį. Zinai, tas bus juokingu. Esu žingeidus, kokį įspūdį padarys ant mamos tas mano naujas amatas tarp tų žmonių.

Stasys: Turiu tavo žodį ir džiaugiuosi tavo išlošimu.

Antanas: Kad žodį dalaikysiu, manau, kad neabejosi apie tai, Stasy, o prie to ir gerai, nes žinai, kad neapsakomai myliu komediją. Dargi šiądien pirmiau, negu išvažiuosiu užstaisyti šposą savo Liudvikui.

Stasys: Ką tu ten ir vel su tais šposais? Kad perdaug jau neįkerėtum (sau). Kad jam nors, gink Dieve, sprando nenusuktų.

Antanas: Nieko-gi blogo jam nepadarysiu, nes tai gabus vaikas; tik turi savyje tokį paprotį, kad jau kuomet prieš prie svaigalų, tai tuojaus pasigeria, mir-tinai. Delto gi norėčiau iš tos ligos jį išgydyti.

Stasys: Na, na. Jauniems tai visuomet kas nors galvoje yra. Bet tiesa, laikas skubinti. Lik sveikas, mielas Antanai, ir at-

mink apie derybas (atsisveikina su Antanu ir išeina).

Antanas: Laimingos kelionės ir lik sveikas. Tikiuosi, kad neužlgo pasimatysime (palydi iki durų).

Scena II.

Antanas (pats sau): Labai žingeidu, kas išdigs iš musų derybų. Stasys užtikrin-tas savo, o ir aš galvą dedu, kad kaimiečiai neturi nieko savyje kas galima pavadinti prakilnesniu atjautimu, tik vietoj to, perdaug išsižiuri dideli grubijonai apsejimuose ir nepakenciami prasičkiai. Vienok galu pameginti, o drąsos, užtikrinu, kad nepritruks (po valandės šaukia). Liudvikai! Liudvikai! A, koks nežvavas... Liudvikai! A! tas pabaigtas tinginys, gali būti, kad miega, bet aš jį prikelisiu (ima revolvėrį ir šauna dusyk).

Scena III.

Antanas ir Liudvikas.
Liudvikas (jeidamas lenkias). Prie patarnavimų, daugelgalis grafe!

Antanas: Ką tu sau, latrai, manai, po šimto pyptių? Gal manai, kad aš čia tave miegojimui laikau?

Liudvikas: Persiprašau, daugelgalis grafe, taip buvau užsiėmęs su valymu drabužių, kad negirdėjau šaukimo.

Antanas: Gerai jau gerai. Kitą-kart tai tavę ne su revolvėriu, bet su kumščia prikelsiu, (už valandėlės). Nueisi pas žydą ir pasakysi jam, kad ateitų po pietų ir atneštų man kaimietišką aprėdą, suprant, tiep, kad tuojaus man būtų, ir atminti, kad raščiau tavę blaivą, kuomet sugrįšiu.

Liudvikas: Gerai, daugelgalis grafe (išeina).

Scena IV.

Antanas (vienas). Po vakarykščio girtumo užsinerėjo jam miego. Bet duosiu aš jam iki noro; tegul prisistotins, o pas-kiau paaiškinsiu jam jo blogas puses ir dargi gerai sugėdinsiu, tai gal tas jį patai-sys. Butų gaila tokio jauno vaikino, kad stotusi visuotinu girtuokliu (išeina į šalį scenos).

Scena V.

Liudvikas (jeidamas): — Ačiū Dievui, kad taip lengvai ištrūkau iš jo nagų. Geras tai grafutis, bet biskį perkaršto kraujo (daro tvarką kambaryje). Kartais tai toks geras, kad galima jį aplink pirštą apvynio-ti, bet buva ir tokios valandos, kad jį už-puola tokia fantazija, kuomet pyktis jį api-ma, kad net baisy jį ir pažvelgti. Brrr!... Atmenu, ir iki mirties neužmiršiu, kaip vieną sykį užtrukęs su savo draugais, pa-rėjau namo po geru numeriu, ir tuomet, kaip ir tyčia pataikiau, kuomet jis buvo piktame upe. Taigi tada kaip pradėjo mano šonkaulius skaityti, paliekant dideliuose sopuliuose, tai pamaniau tada sau — na, jau dabar bus po tavim, Liudvikai. Nuo to laiko prisiėkiau sau, kad kol gyvas busiu, jokių svaigalų neimsiu į burną (ima į ran-kas nuo stalo stovintį butelį ir prisižiūri). Vynas... Cha! Ir tai francūziškas... Kas nors gardaus... net manę pradeda dide-lis noras prie jo traukti (apversdamas bu-telį). Gert, ar negert?... Bet tiesa, turiu eiti pas žydą kas link tų kaimiškų drabu-žių (už valandėlės). Et... Truputį vynu, nieko nekenks, o pas žydą eisiu paskiaus (griebia už butelį).

— Prie tavęs, Liudvikai (geria). Ak! Tai gardus! Nieka! ir bučkis mano Juzy-tės, tikras šampanas. Ak, tiems ponams tai gyvenimas! (daro tvarką ir randa ci-garą, užsidega). Stėbėtina man labai, kas tam mano ponui įpūlė į galvą, kad turiu tuojaus užsakyti jam tuos kaimiškų dra-bužius (ima butelį ir vėl išsigeria).

Hm... Tai išdykimas! Kur-gi šiądien kas matė, kad grafas nešiotų kaimiškų drabužių? Zinai gerai, kad nekencia kaimiečių gyvenimo, o dar labiau kaimo žmo-nių.

Paragavo Paryžiaus, Rymo, Varšavos, ir kaip kiti, taip ir jis; leidžia savo turtus, važinėdamas po svietą. Bet tiesą sakant ką mane tas gali apėiti (išsigeria)? Cha, cha, cha! Užsigeidė tapti muziku, bet, kad tik paskui nesigailėtų kaip ir aš, nes kai-me tai ne juokauti. Jau atminsiu iki mirties kaip man Lipovkoj ant šokių, karčia-moj, ką-tik skuros nenuėmė, už tai, kam perdaug sukinejau apie mergaites, bet kas buvo tai jau praėjo... Jam užsinerėjo tapti muziku, o aš-gi norėčiau būti grafu (valkščioja po kambarį, su dideliu pasidi-džiavimu). Atsakančis grafas iš manęs (išsigeria). Ogi kad kas čia dabar ir ateitų su vizita (juokiasi)! Na, na, jau aš ži-nau! Liudvikas yra geroj mokykloj (du-rių varpėlis skambina). O tai tau! Jau (Toliaus bus)

UKININKŲ DIRVA

Apsaugojimas gyvulių nuo musų.

Zinomu daiktu yra kiekvienam ukininkui, kad musės ir kitoki vabalai neduo-da gyvuliams ramumo, o ypač vasaros šiltose dienose, kuomet gyvuliai kaip ganykloje taip tvartuose kankinasi besigindami: nuo įkirių gyvūnų. Musės nami-nės, mėšlinės, vuodai ir ki-toki bjaurybės, kandžioja gyvulius kur tie nebūtų, de-lei to atsitinka gyvulių su-sižeidimai. Varmai, sparvos, vuodai ir kitoki įvairių ru-šių kandunai yra bjauriau-si už visus kitus sutvėrimus, didžiausi gyvulių kankinto-jai vasaros laiku. Ir netik kad jie gyvulius kankina savo kandimais, neduodami jiems ramiai estį ar atsil-sėti, bet išnešioja tarp gy-vulių ir įvairiausias ligas.

Iš musų yra bjauriau-sia vadinamoji „pliukā“. Ji yra didesnė už kitas muses, melsvai-žalia. Jos ryzga prie atvirų žaidų ir jose deda baltus kiaušinėlius, iš kurių už 6 ar 7 dienų išsi-vysto baltos kirmėlaitės ir tos gyvendamos žaidžoje, minta gyvulio mėsa, didin-damos tuomi žaidžą ir gy-vulio skausmą.

Kitos rūšies musios vadi-namos „skausmusemis“, at-siranda rudenio. Jos labai įkirišios tuomi, kad skaudžiai kanda. Jos nuo gyvulių tarp žmonių išnešioja ligas kar-bunkulo, juodaraunių ir ki-tokias. Kiaušinius jos deda mėšluose, bet nelabai veis-lios.

Butinai reikia gyvulius apsaugoti nuo musų, ypač vasaros karščiuose, kad jos gyvulių nekankintų ir ne-nesiotų ligų, kad gyvuliai nesirgtų iš priežasties mu-sių ar vuodų kandžiojimų. Žinoma, yra, kad musios daugiausia susirenka į tvar-tus ir ten gyvulius kankina be pasigalėjimo. Kad mu-sės netuotų ant karvių ir jas nekandžiotų, reikia da-ryti šiokią pagalbą: į kvor-tą karasino supilti vieną šaukštą deguto (oil of tar), šaukštą aliejaus vadinamo pennyroyal (oil of penny-royal), šaukštą trono (oil of fish) ir karbolinės rūkšties (carbolic acid). Viską tą gerai sumaišyti ir tuom mišiniu lengvai suvilgyti gyvulio tas vietas, kur mu-sės telkiasi.

Pasekmės tokio apsaugo-jimo yra patirtos ir pripa-žintos geromis, nes ant gy-vulio, suvilgyto šituo miš-niniu, musės netupia per il-gą laiką. Vaistas pigus, bet labai geras.

Kaip reikia penėti žąsis ir antis.

Jaunas ir paaugusias an-tis geriausia penėti miežių grūdais, šiokiu būdu: Pas-kirtas penėjimui antis rei-kia kur nors po stogu laikyti čystuose šiauduose, pastatant joms lovą su vandeniu taip, kad jį negalėtų sulipti; galima lovą pastatyti už tokios tvoros, per kurią antis galėtų iškišti galvą ki-ton pusėn. Į šitą lovą, kas-dien duoti 4—5 sykius mie-žių grūdų. Duoti grūdų rei-kia tiek, kad visus galėtų sulesti. Šitie grūdai turi but daigyti, kad turėtų sa-vyje sūdamą. Daigyt grū-dus reikia šiokiu būdu: Pa-limt kiek grūdų ir juos su-pilt į kokį sudyną (kurio dugnas turi būti „skykėtas“), ir užpilt vandeniu. Vanduo, suprantama, po kiek laiko išbėgs laukan. Kada van-duo iš grūdų išsisunks, grū-dus reikia padėti šiltom vie-ton ir ten laikyti, kol pra-dės skilti ir leisti diegus. Dabar reikia tuos grūdus sausai sudžiovintus duot an-tims. Praktišku yra mie-žius daiginti kasdien ir tik po tiek, kiek galima sulesin-ti vienos dienos bėgyje. To-kiu būdu papenėjus antis per dvi savaites, jos yra

gana riebios ir galima pjau-ti. Šiokiu būdu reikia penė-ti ir žąsis. Ir tokiu būdu žąsis ir antys daug greičiau ir geriau nusipeni, negu pe-nint jas kukuružais (kor-nais.)

Apie kiaulių šerimą.

Veik kiekviename kiau-liatvartyje galima užtikti pilnus lovius. Ukinkin-kai tankiai mano, kad kiau-lės visuomet turi turėti užtek-tinai edesio, kad bado ne-kestų. O vienok tai yra ma-nymas klaidingas ir ukininkui yra pragaistingu, jeigu kiaulių loviai niekad neišsi-tuština. Kas gerai tējima kiaulių būdą, tas permato, kad šeriamos kiau-lės labai retai eina prie lovio, nors lovyje edesio pilna.

Šeriamos, ar peniamos kiau-lės, nors laikas nuo laiko ir tai nedaug duodant esti, ir taip nelabai puolasi prie edimo, nes jos nemato reikalo ko nors loviuose jie-škoti.

Penint kiau-lės reikia joms duoti edesio tik laikas nuo laiko ir tai tik tiek, kad bereikalingai neitų perniek. Atlikęs edalas ir belaukęs kito laiko, kol kiau-lės bus šeriami, prarugsta ir savo sugedimu užteršia šviežią edalą, todėl lieka negardus ir kiau-lė nenori jį est. Va-saros laiku, ypač tvartuose buva labai šilta, tad pa-silkęs lovyje edalas greitai prarugsta, pagadina kiau-lės epetiją ir nuo to kiau-lės tankiai suserga.

Reikia atminti, kad ir kiau-lė reikalauja švarumo, skanumo ir tvarkos, todėl ukininkai privalo pasirūpin-ti apie kiaulių reikalavi-mus, o tas jų priklauso jų pačių naudai.

Pašaro ietekmė ant pieno kokybės.

Kiekvienas geras ukininkas privalo žinoti, kokią ietekmę pašaras daro ant skonio ir kokybės pieno ir sviesto. Privalo žinoti, ko-kis pašaras daro ietekmę ant pieno riebumo ir kaip daug pašaro naudoti, kad turėti geras pasekmes iš auginimo gyvulių.

Kad sviestas ir pienas turėtų gerą skonį, privalu-mu yra naudoti pašarą ši-teip: Pašaras nedžiovintas su-sidedantis iš įvairių žolių; nedžiovintas pašaras, susi-dedantis iš augulų (motie-lukų, dobilų, vikų, alfaltų); geras pievoj augin-tas šienas su dobilais; kapotos morkos (po biskį), trinti miežiai (priduoda pienui saldumą), trintos avizos (priduoda malonų kvapą pienui ir sviestui).

Blogas kvapas pieno ir sviesto paeina nuo pašaro šiokioms rūšies:

Akselis iš šiaudų, su pe-lais, duodant jo karvėms labai daug, bulvės, barščiai, grūčiai (sėtiniai), kopūstai, kopūstų ar barščių rasalas su padugnėmis, teipgi koks nors pašaras, turintis suri-simus su sėmenimis. Vi-soks pašaras turintis savyje daug vandens, padaugina pieno miera, bet tuom sumažina pieno riebumą. O ypač šioks karvių mai-stas: ganiava jaunoj žolė-jė, barščių ir kopūstų lapai, išrugos ir druska.

Pieno sumažėjimas paei-na nuo šiočio pašaro: Sausas pašaras, skubus gir-dymas, persaltas vanduo ir šė-rimas žaliais vikiais, kada jie yra jau su priaugusio-mis ankštėmis.

Gelbėki-me Lietuva!

MOTERIMS PASISKAITYMAI

Kaip apsaugoti paaugusius vaikus.

Tankiai pasitaiko, kad vai-kai jaupaaugę suserga, o tē-vai negali dasiprotėti ir sau išaiškinti, kame priežastis vaikučių nesveikatos ir to-dėl turi išleisti daug pinigų ant daktarų ir vaistų perka-mų aptiekose. O to visko apsisaugoti yra geriausias būdas pridaboti vaikučius iki jų visuotinam suaugi-mui, kad nereikalausti dak-tarų nė vaistų, kurie tan-kiai atsiliepia ant sveikatos vaikų ateityje. Žemiaus pa-duodame kelią praktiškų patarimų, kaip reikia at-kreipti atydą ant vaikų sveikatos.

Kambariuose, kuriuose buva vaikai, butinai reikia po kelis kartus atdarinėti langus, kad kambaris išsi-šaldytų ir kambariuose už-laikyti viską švariai. Nes-pjaudyti ant grindų, bet į spjaudyne, kuriuose visada turi būti arti pusės tyro vandens. Daboti, kad kam-baryje nebūtų smalkių, dulkių nė dumų. Mainyti vai-kams drabužius, jei tankiau negalima, bent kartą sa-vaityje.

Vakare, einant gulti, rei-kia permaitinti marškinius. Nerengti vaikus perdaug šiltais drabužiais, ypač ne-reikia leisti jiems dėvėti ant kaklų šalikus. Vaikai neturi būti varžomais per juostą; reikia daboti, kad mergaičių šlebutės ar anda-rokačiai kaip ir vaikų kel-naitės, nebūtų suveržta, bet pakabinta ant petnešaičių. Apautuvus vaikams reikia duoti parankius, kurie turi būti su plačiais padais ir žė-mais kurkiais. Reikia vaikus pratinti, kad jie savo dra-bužius užlaikytų tvarkoje ir švarume.

Kiekvieną rytą, vaikai privalo plauti sau rankas, kaklą, burną, ausis (ir dantis) atskyras šepetu-kais) ir šluostytis atskyras abrusais; kasdien plauti lu-pas šaltu vandeniu ir maz-gotis rankas kelis kartus per dieną, o ypatingai prieš valgį. Maudytis vaikai priva-lo mažiausiai vieną kartą savaitėje. Valgyti vaikams reikia kas tris valandas, penkis kartus per dieną.

Daug pieno, kiaušinių ir trintų žirnių; šmotelis mėsos pietums; nepenėti sau-somis bulvėmis, sausa duo-na, o ypač saldžiais pyragai-čiais. Reikia saugotis teipgi aštriųjų priedų prie valgių, kaip tai krieny, pipirų, ma-rinatų ir tam panašiai. Ne-leistina duoti vaikams ger-ti: degtinės, alaus, vyno, ne-balytos kavos ir smarkios arbatos. Kiekvienam vaikui reikia duoti valgyti iš atki-ro biudelio ar torielkaitės; turėti atskirą šaukštą, peilį, šakutę. Valgant turi smulkiai sukramtyti maistą ir iščiulbti jo syvus.

Teipgi reikia atkreipti atydą ir ant švarumo; vai-sius visuomet reikia nup-lauti prieš jų naudojimą. Plauti rankas prieš kiek-vieną valgį. Gulti tarp 8 ir 9 valandos vakare; keltis tarp 6 ir 7 valandos rytą.

Prie rašymo ir skaitymo visada reikia turėti šviesiai žibantią lempą, šviečiančią iš kairės pusės; lempa turi būti su stogeliu, kad jos šviesos spinduliai nesiektų akių. Vaikams neleistu kil-noti sunkius daiktus, mer-gaitėms neleistu nešioti sun-kius jaunėsius vaikučius.

Neleisti vaikams braidžio-ti purvuose, lauke nei žai-sti ant bjaurus, dargano-to oro.

Sergant vienam iš vaikų, reikia jį laikyti skyrium nuo kitų, kaip patį ligonį, taip ir jo paklodus ir užklo-dus. Atsitikime, kad vienas iš vaikų sirgtų limpančia liga, kitų vaikų nereikia leisti mokyklon, o į kamba-

rius nereikia leisti svetimus vaikus nė jų motinas.

Pasibaigus vaiko sirgi-mui, visus reikia išmardyti, o kambarius gerai išvėdinti. Atsitikime, kad mokyklos daktaras užtėmyja vaiką sergantį nežymiai, reikia greitai kreiptis prie gero daktaro, be mažiausio laiko nutęsimo.

Kiekviena motina, kuri rūpinasi savo vaikais ir jų sveikata, butinai privalo šiuos patarimus sekti ir juos pildyti.

Kaip išvalyti šilkinį ir vilnonį audimą.

Abelnai yra papratimu valyti plėmuotus drabužius su šepčio pagalba, bet tas nėra naudingas, kadangi šepčio spaudimas, į plėmus išpaudžia daugiau dulkių ir plėšia drabužį. Kad iš-vengus to viso ir apsisaugo-jus, kad plėmai į drabužį ne įsiėtų giliai, kas po va-landos sunku išimti, visuom-et yra reikalaujama, kad drabužį, nusiūvėlius tuojaus reikia išplakti su tam tikra dratine rykšte ir gerai iš-kratyti; kiek galint reikia tai daryti lauke, ant oro. Po išdulkintimo drabužio, rei-kia kempę pavilgyti vande-nyje ir dručiai ją nuspaudus (kad liktų drėgna), kempę reikia apmozoti visą dra-bužio išlaukinę pusę. Pada-rius tą viską, jeigu drabu-žis yra juodas, reikia jį ap-vynioti lengvu audimu ir teip pakabinti į šėp ar tam tikrą kamarelę.

Citrinų skystimas valymui ir indų.

Citrinų skystimas prie nušveitimo kokio nors ran-kio ar indo, yra labai na-dingų ir praktišku. Visoki daiktai, kurie reikalauja šveitimo, lengvai nusišvei-čia, trinant pirmiausiai cit-riną, o paskui sausai nuš-luostant sausu, minkštu au-dimu. Niekados nesveikite kokiomis proškėmis, tyčia sutaisytomis tam tikslui, o labiausiai neleistina šveisti kokiomis proškėmis tuos į-rankius ar indus, kurie var-tojami prie valgio.

Šiaudinės skrybėlės, bal-tos ar balzganos, pintinukės ir kedės, išpintos šiaudais ar nendrėmis, jeigu tik nē-ra kvarbuotos, visada gra-žiai nuvalomos citrinų sky-stimu.

Kaip rankas užlaikyti.

Zmogaus rankos visuom-et yra judėjime ir pertai turi didelę reikšmę. Iš ku-riuos pusės mes į rankas ne-žiūrėtume, visuomet turime pasirūpinti jų likimu ir iš-veizda. Faktas, kad žmonės išrado pirštines ir tas paro-dė, kad jau nuo seniai ran-koms pripažinta užsitarna-vimas, kad jos būtų apsau-gojamos.

Mūsų gyvenime, mote-ries ranka lošia žymę rolę; ne įstabu, kad vyrai rupina-si apie moteries ranką. Gu-do-jame darbininko delną ir gaudome moteries ranką. Reikia, kad ranka yra ne-bile kas.

Ranka turi būti graži, minkšta, pirštai ploni ir il-gi. Ranka turi būti ilga du-syk tiek, kiek ji yra plati. Pirštines turi būti tokios, kad ranka būtų jomis ap-tempta, bet niekad nesu-veržta.

Mazgojimas aržuolinių ra-

kandų.
Norint atnaujinti išvei-zdą aržuolinių rakandų, pirmiausiai juos reikia nu-mazgoti virytu alumi. No-rint priduoti žvilgės, rei-kia išvirti biskį cukraus ir vaško su alumi ir tuomi ap-tepti, šepetėliu. Kada ap-džius, dručiai nutrinti vil-noniu audimo šmoteliu.

NERAUDOK VAIKINE.

Neraudok krutine,
Jaunūcio žmogaus,
Štai teka saulutė,
Dienelė išauš.

Buk linksmas vaikine,
Troškima gaivink;
Prie savo svajonių —
Tik žengti mėgink.

Neraudok vaikine,
Kol jaunais esi,
Kol labui žmonijos —
Tu veikti gali.

Kas žema ir prasta:
I šalį netrenk,
Drąsa apginkluotas,
Prie siekio vis žengk.

Sėk laisvę ir meilę,
Aplinkui visur,
Jau dygsta diegeliai,
Štai čia ir kitur.

Ir greitai tu džiaugsies,
Pasėtais grūdais,
Pasaulis didžiulis
Ir tavo darbais.

Ir tu pasidžiaugti
Galėsi kartu,
Tau varga, liudėsi,
Atmint bus smagu.

Neraudok vaikine,
Troškima gaivink,
Prie savo svajonių
Tik žengti mėgink!

J. Svyrunėlis

ROTMISTRO KORICKIO PASAKOJIMAI.

Vaizdelis iš karės laukų.

Charkovo ligonbutyje besigydan-
tis rotmistras dragunų pulko VI. Kori-
cki, papasakojo atsitikimus, kurių liu-
dininkui jam teko būti. Pasakojimas
jo yra ilgas, kurio akyviausia epizoda
yra:

Rotmistras paeina gimimu iš Lom-
žos gubernijos. Savo jaunystę, iki pu-
samųjų dienų jis praleido tarp kirgi-
zų ir Turkestane, Azijoje, kur kovojo
su puslankiniais anų kraštų žmonėmis.
Jis atsižymėjo Ruso-Japoniškoj karė-
je, kur gavo medali šv. Stanislavo. Ka-
rei užsibaigus jis pasitraukė iš tarny-
stės ir apsigyveno savo gimtinėje
krašte, ant ukės. Užsidegus šiaurini-
nei karėi, jis liuosu noru pastogo ka-
riumenėn ir tapo priskirtu prie dragu-
nų pulko rusų kariumenės. Kovojo jis
su priešais Liubelsko gubernijoje, Ga-
licijoje, Bukovinoje, Vengrijoje ir galiaus
tapo pasiūstas į Lietuvą, kur Smargo-
nės apygardoje tapo sužeistas. Jis turi
daug medalių ir kryžių už įvairius at-
sižymėjimus karės laukuose. Jis pasako-
jo savo įspūdžius:

Buvo tuojau po tų dienų, kuriose
apleidome Kauno tvirtovę. Stovėjau
su dviem pulkais savo dragunų prie
upės Merėčankos, kuri susivienija su
Nemunu. Mano uždavimas buvo iširti
neprieteliaus įėjus ir jiems neduoti
ramumo.

Svetingas ukininkas F... nesi-
gailėjo jis valgio mano kareiviams, ne-
užmiršo ir mūsų arklius. Kaip tik pavai-
gė pietus, kareivis stovintis ant sar-
gybos, apreiškė man, kad yra atėję
dvi moters, kurios butinai nori mane
matyti.

Liečiau įleisti. Buvo tai ponis Ali-
šauskienė iš vieno dvaro Jezno apy-
gardoje. Vyresnėji ponio buvo tai Ali-
šauskienė našlė, motina keliato vaikų;
jaunesnėji tai jos duktė jau ištekėjus
už vyro.

Iš jų veido ir persigandimo išžiū-
ros, sprendžiau, kad jas patiko kokia
baisi nelaimė. Ir neapsirikau tame ne-
kiek.

Trumpais žodžiais, kuriuos tan-
kiausiai pertraukė verkimas, jos papasa-
kojo man, kad pereitai naktį, į jų dva-
rą atsibeldė burys vokiečių-ulonų, ku-
rie nužudė Jonienės du sūnus, kurių
Nikodemus buvo 19 metų, o Julius 17
m., amžiaus; jie nenorėjo niekšams
leisti apilpėti namus, tad tie juodu
užbadė pikėmis, ir susiėmė visą mo-
terišką turtą, išsivesdami jos vienati-
nę dukterį 15 m. amžiaus; pasitrau-
kdami, sudegino dvarą ir aplinkinių
ukininkų namus. Ant kelių klauptų
ukininkų prašė manęs, kad išgelbėčiau vi-
nos dukterį, kitos seserį.

Iš pradžių pats nežinojau ką rei-
kia daryti. Prie Kauno negalima pri-
sistoti, nes vokiečių skyriai kaip
skruzdės ėjo nuo Jezno, o žvalgai jau
artinosi prie Alytaus.

Iš toliausių pasiteiravimų, suži-
nočiau, kad didelis skyrius vokiečių
armijos eina link Valkininkų. Pamisi-
liau sau, kad jeigu taip, tai vokiečiai
artinasi prie manęs ir tuomi jie daro
man daug palengvinimų, nes man ne-
reiks keliauti prie jų. Paprašiau pas
ukininką arklių su vežimu moterims
ir paleidau alerą, kurs sujudino ma-
no kareivių visą skyrį.

Praslinkus burtinai valandos,
traukėme kairiuoju šonu upės Mere-
čanka Valkininkų link. Suprantamas

dalykas, žvalgai buvo išsiųsti pirma
kokia pora viorštų (apie pusantro
angliškos mylios) Valkininkų link per-
sikėliau į dešinę pusę upės.

Neilgai laukus, žvalgai man aprei-
škė, kad vokiečių kavalerija apsisistoję
Val. girioje, turi su savim daug gyvulių
ir vežimų gėrybėmis prikrautų. Sup-
ratau tuojau, kad yra tai tas pats
skyrius, kurs apiplėšė Ališauskienės
dvarą, sudegino jį ir išsivedė dukterį.

Už valandos po perėjimo per upę,
siaurumomis ir užuolankomis gavausi
arti neprietelių. Jie taip užsitikrė, bu-
vo, kad net sargybą pasistatė neturėjo.
Turiu pažymėti, kad prisistatinome
prie jų pėksti, palikę arklius daboti vi-
są plutoną. Pasisekė mums apsipti
neprietelius ir juos užatakuoti pir-
miaus negu jie mus patėmijo, iš trijų
pusių. Kova tęsėsi pusę valandos. 37
vokiečiai krito tuojau, o kiti įėjo
pasislėpimo girioje ir arti esančiose
ukininkų triobose. Kadangi jų visi
arkliai teko į mūsų rankas, ulonai turė-
jo pasiduoti. Paliečiau jiems nusigin-
kluoti, ginklus sudėti ant žemės, vie-
non kruvon ir sustoti į dvi eiles, šali-
mis kelio, vedančio prie girininko tri-
obelės.

Vadas vokiškų ulonų nubėgo į gi-
rininko triobelę, užtruko ten valandė-
lę ir sugrįžo su dviem savo oficeriais.
Ručinkui paliečiau juos suskaičiuoti ir
krauti savo ginklus vieton, kurių jiems
parodžiau. Prie sukrautų ginklų pas-
tačiau savo sargybą.

Vokiečiai sustoję ant kelio. Pa-
ručinkui paliečiau juos suskaičiuoti ir
surašyti jų vardus ir pavardes. Pasi-
rodė, kad pasidavė vokiečių 178. Po iš-
kratymui suimtinų, perdaviau juos
savo eskortai ir liečiau nuvaryti į Val-
kininkus.

Paklausus man, kur yra tikrasis
ulonų vadas, atsakė, kad yra giri-
ninko triobelėje ir sunkiai serga. Pa-
siūčiau poručinkui su dviem dragu-
nais, kad tuojau jį atvestų. Neilgai
laukus, triobelėje pasigirdo šuvis ir
koki tai neaiškūs rėksmai. Liečiau
dragunams apstoti aplink triobelę.
Tuojaus iš triobelės išnešė du kruvi-
nus vokiečių oficerius. Poručinkas
man apreiškė, kad rotmistras su ofi-
cieriu užsibarikadavę viename kamba-
rije ėmė šaudyti į dragunus. Pastarie-
ji atsakė irgi šuvis ir todėl abu du
oficeriai yra sužeisti. Doktoras apžiū-
rėjo jų žaizdas ir apreiškė, kad gyven-
imo valandos jų yra suskaičiuotos.

Dabar liečiau įeiti Ališauskiu-
tės, nes grintelėjo jos nebuvo.

Atrasta ji tvartelyje. Rankos ir
kojos buvo surištos, burna užrišta ska-
rmalu. Mergaitė buvo be jokios nuo-
vokos ir todėl negalėjo duoti jokį pa-
aiškinimą. Doktoras apžiūrėjo ją ir
man apreiškė, kad likimas jos yra la-
bai pavojingas.

Atidavęs Ališauskieniė jos išplė-
šas gėrybes su 28 galvijais ir 8 ar-
kliais, su savo kareiviais leidau į Val-
kininkus. Vokiečių komendantą ir jo
jaunesnį oficerį, kurie čia jau numirė,
liečiau palaidoti girioje, sykiu su kri-
tusiais jų kareiviais.

Už kelių dienų dasizinojau, kad
Ališauskienės dukterė numirė, o motina,
negalėdama ant syk perkentėti tiek
nelaimių, gavo proto sumišimą ir nu-
siūsta į Vilniaus beprotnamį.

Esu liudininku nevieno tokio tra-
gediško atsitikimo. Mačiau jų daugy-
bę šioje karėje, bet turiu pasakyti at-
virai, kad nė turkai, nė laukiniai Azi-
jos gyventojai nedasileidžia tokių bar-
baryščių, kokių dasileidžia kruvinai vo-
kiečiai. Plėšimai, žudystės, vagystės,
apiplėšimai moterų doros, padėgi-
mai — tai jų kasdieninė duona. Pa-
aiškinimui jų barbarizmo, tegul bus
šitas vaizdelis.

Prie Kamionkos apsupau nedidelį
burį vokiečių pėstininkų, susidedantį
iš 22 vyrų. Pasidavė tuojau, nes supra-
to gerai, kad priešinimasis neatnės
nieko gero. Kareivius tuojau išsiun-
čiau į stabo kvatierą, o oficerį pasi-
liau prie savęs, kad ką nors iš jo iš-
klausus. Pirmiausia pradėjome kalbą
nuo politikos:

— Kaip dabar ten austrai muša-
si? — užklausi.

— Ah, tai praeikti netikėtai!

Jeigu ne mes, jų jau seniai nebūtų jo-
kio ženklo.

— Na, o kaip turkai?

— Tai blogi žmonės.

— O Bulgariai?

— Tai tikri šėskai.

— Bet, ponas poručinke, juk tai
vis jų prieteliai!

— Ponas rotmistre, ką jie visi rei-
škia prieš mus, vokiečius? Juk tai el-
gėtos, o mes, vokiečiai, esame kultu-
rinė tauta. Juos visi muša ir kad ne
mes, vokiečiai, jau seniai jų nebūtų
ant Europos žemlapio. Mes visai ne-
manėme kariuoti su Rusija, bet jų su-
sitarę su Anglija ir Francuzija, užpuo-
lė mūs ir dabar mes turime gintis...

— Ką tamista čia man pliaukšti?
— pertraukiau jo kvailus pasigyrimus,
(Uaiga bus)

Sveikatos Darželis

Miegojimas šetrose.

Kuomet Suvienytose Val-
stijose pradėta kova su
džiova, pradėta duoti pata-
rimai ligoniams, kad šie
miegotų lauke, reikiama, tam
tyčia pastatytose iš aukslo
budėse, vadinamose šet-
romis, pastatytose daržuose,
ar kur kitur tyrame ore.
Tie patarimai rado žmonėse
paramą ir šiandien žmonių,
miegančių tokiose šetrose
skaitlius yra labai didelis.
Visi tie, kurie tokiose šetro-
se miegojo, arba dar dabar
miega, tikrina, kad jaudinasi
sveikatoje žymiai geriau,
negu miegant triboje, o
ypač tokioje, kur įkurtas
žmonių gyvenimas. Sako-
ma, kad išpradžių nesmagu
tose šetrose miegoti, bet
greitai galima paprasti. Tik
yra svarbiu dalyku, kurs
niekad neturi būti pamir-
štu, kad miegant tokiose
šetrose, visuomet reikia ge-
rai užsikloti. Labai gerai
yra miegoti ir ant gonų,
gerai apžiurėtų ir aptaisytų.
Yra patartina nevien-
tiems, kurie turi kokius
džiovos apsirėkimus, bet
ir tiems, kurie yra sveiki, o
ypač darbininkams, kurie
dirba triobos viduje, kad
apsisaugojus nuo džiovos ir
kitokių nesveikatų, butinai,
kiek galint, įsitaistyti mie-
gojimo vietas, lauke ant
oro ar šetrose.

Nereikia valgyti nedaviru-
sios kiaulienos.

Federališkas žemdarby-
stės departamentas praser-
gėti žmones, kad nevalgyti
nevirtos arba nedavirintos
kiaulienos, nes toks valgis
tinkiamai pagimdo priezastis
įvairių ligų. Amerikonai ap-
sisaugoja nuo kliūčių, nes
jiie yra su kiauliena labai at-
sargūs, bet mūsų žmonės
tinkiamai valgo arba visai ne-
virtą kumpį, arba puszales
dešras. Liga, paeimanti nuo
nevirtos ar puszales kiaulie-
nos vadinasi trichina, kuri
viduriuose gimdo mažas
kirmėlaites vadinamas tri-
chinomis. Jos yra taip ma-
žos, kad jas galima įžiūrėti
tik su mikroskopo pagalba
ir jos gyvena kiaulių mėsoje.
Federališki inspektoriai
tyrinėjimai parodė, kad be-
gyje dešimties metų, tai yra
nuo 1898 iki 1908 metų, už-
mušta 8,000,000 kiaulių, ku-
rių mėsoje atrasta 1.41 nuo-
šimtis trichinų.

Reikia suvalgyti daug
kiaulienos, lengvai užsikre-
tusios trichinoza, kad išven-
gus tos ligos. Jeigu liga ap-
sireiškia po suvartojimo
tik biskio kiaulienos, tad
reikia žinoti, kad kiauliena
buvo labai užsikrėtusi tri-
chinoza. Kad išvengus tri-
chinozės, butinai reikia ne-
valgyti sausų ar ruktų de-
šrų, o kumpių. Svežią kiau-
lieną butinai reikia gerai iš-
virti. Tik tokią kiaulieną
valgant galima tikėtis iš-
vengimo trichizonos.

Kas tinka valgyti riebiems
žmonėms.

Labai daug valgomų da-
lykų priskaitoma naudin-
gais žmogaus maistui, bet
niekieno vienas dalykas eina
į riebumą žmogaus organi-
zme. Kiekvienas riebus
žmogus, nenorintis būti rie-
besniu, privalo nevalgyti
riebių valgių, kaip tai: svi-
sto, taukų ir taip panašiai,
teipgi neprivalo valgyti rie-
bių sutaistytos mėsos. Rie-
bumui svarbos nepriduoda
valgymas vištėnės, baltos
žuvies, visokios daržovės
(išimant bulves), visi vai-
siai (išimant bananus). Rie-
bumo nedidina įvairios
košės, apart košės iš ryžių
ir avių miltų. Fasoliai ir
soriai, pienas ir kiaušiniai
yra galima valgyti riebiems
žmonėms, tik po mažai; val-
gant jų daug, riebumas di-
dinasi.

Alus ir saldus gėrimai

žymiai daugina riebumą,
teipgi ir kava prie to pri-
siskaito. Kas geria daug
pieno ir valgo kiaušinių, o
negali išsiamkstyti kiek
reikiant, labai greit nutun-
ka. Kas nenori būti riebes-
niu negu kad yra, turi ven-
gti, nevalgyti saldžių ir rie-
bių valgių, pagamintų iš ko-
kios nebuk rūšies miltų,
teipgi ir mėsos su riebia
sriuba.

Gėrimas, valgis ir drabužis
vasaros karščiuose.

Gėrimas šalto. Ieduose
šaldyto alaus vasaros kar-
ščiuose yra labai nešmin-
tingu. Šaltas alus tuom laik
užgesina karštį, nes yra
šaltas ir turi savyje 95 pro-
centą vandens. Bet esantis
aluje alkoholis spaudžia
praktiškai ir troškulį padidi-
na. Šaldyti gėrimai vasaros
karščiuose yra geru daiktu,
bet reikia juos gerti atsar-
giai, nesiskubinant. Alus
nuo ledo gerti esant sušil-
usiam, praktiškai apsipliusiam
yra tai staigas uždegimas,
užsaldymas gerkles, plau-
čių ir skilvio. Tą patį gali-
ma pasakyti ir apie kitus
šaldytus gėrimus kaip ir
apie šaldytą smetoną, vadi-
namą "ice cream" ir "ice
cream soda".

Šalti gėrimai, kurie žmo-
gaus sveikatai nekenkia,
yra šie: vanduo, limnadas,
vanduo su vaisių skystimais
sildna — šalta arbata, van-
duo su soda, "ginger ale",
"root beer" ir kiti ne alko-
holiniai gėrimai.

Apart gėrimų vasaros
karščiuose reikia atkreipti
atydą ir į drabužius ir į
žmogaus judėjimus. Drabu-
žiai vasaros karščių metų
privalo būti lengvi ir liusio
sviesios ar baltos spalvos.
Reikia vengti greito judė-
mo ir skubimos. Viduti-
niškai šalta maudynė pagei-
daujama bent kartą į dieną.
Mėsa ir riebus valgis yra
kenksmingi; geriausia val-
gyti valgius pagamintus iš
miltų, su šaltu pienu, vai-
siu ir šaltu viralu. Mas-
lionkos ir raugintos pienas
yra labai sveiki valgiai.

Vaikų vasarinės ligos.

Užstojus vasaros kar-
ščiams daug mažų kudiškių
serga ir miršta nuo vidurių
praskydimo. Butinumu yra
prisišaukti šių patarimų:

- 1) Penėti kudiškius kru-
čia, reguliariai, kas 2½
3 ar keturias valandas.
- 2) Duoti jiems daug virin-
to, atšaldyto vandens.
- 3) Apgrenti juos kuolen-
gviausiai.
- 4) Maudyti juos dragna-
me vandenyje syki ar tan-
kiaue per dieną.
- 5) Laikyti juos luodau-
giausiai ant oro, tik daboti,
kad saulė juos neklidytų.
- 6) Jeigu kudiškis penimas
iš bonkutės, pienas turi būti
laikomas ant ledo ir prieš
kiekvieną penėjimą bonku-
tė turi būti gerai išmazgota
teipgi ir guminis žindukas,
kurs privalo būti trumpas;
kiekvienam penėjimui turi
būti šviežias pienas (ne tas
pats, kurs bonkutėje stovi
nuo valandos); neleistina
kudiškiui bovyti su penė-
mo bonkute ar miegoti su
žinduku lupose.
- 7) Apsaugot kudiškius
nuo musų.
- 8) Neduot paaugusiems
vaikams mėsos, persenusių
vaisių, alaus nė ledų, kurie
tankiausiai yra kuom nors
suteršti.
- 9) Daboti, kad kudiškiai
turėtų liuosus vidurius ir
čystą liežuvį.
- 10) Neduot kudiškiams jo-
kių patentuotų nė aptiekių
nurodytų vaistų, bet susir-
gus jam, pašauk daktarą.

Nedėdienio Pasiskaitymai.

Dėdūtė

Ar žuvis turi balsą, ar gir-
di, ar ne.

Vieną vasaros šiltą die-
ną, kuomet redakcijoj ter-
mometras užlipo net ant
100 laipsnių, aš prisitaisęs
meškere, nuėjau žvejoti. Į-
mečiau meškere su užmau-
tu ant jos slieku, kotą ismei-
giau į žemę ir pats atsigu-
lęs pavėsyje, nekantriai lau-
kiau kada kokia žuvytė,
apimta godumo, užsikabins
ant slieko, užmauto ant me-
škerės kriukučio. Kaip ži-
note, toks darbas nėra sun-
klus, tad iš nuobodumo man
į galvą pradėjo ateiti įvai-
rios mislys. Tarp daugybės
mislių atėjo mislis apie žu-
vis ir ar toki gyvūnėliai ga-
li turėti balsą, ar gali girde-
ti, ar ne. Bemislydamas
apie šitą, priminiau sau
žmonių patarles, kur sako-
ma: "tyli kaip žuvis" ir vėl
kitas: "Kaip vėžys švilpters
tai žuvis cypels". O kad
niekad negirdėjau vėžius
švilpaujant, tad vargiai ir
žuvis gali turėti kokį balsą,
ar gali kalbėti. Vienok, kad
tos patarlės jau nekartą
mane apvylė, tai ir dabar
joms neušitikėjau ir todėl
pasiryziau dalyką nuodu-
gniai iširti. Pasiemiau me-
škere į einu pas savo bičiū-
lį, redaktorių, kurį neseniai
mačiau tirpstantį nuo vasa-
ros karščio. Atėjau pas jį,
užsirukiau pypkę ir sakau
jam:

"Klausyk, tamista. Kaip
yra dalykas su toms žuvi-
mis; turi jos kokį balsą, ar
girdi, ar ne?"

Redaktorius, kurs išsities-
šęs ant savo stalo, kas-žin-
ką margino ant popieros, pa-
gal savo papročio, trumpai
atsakė:

— Nežinau.

Mačiau, kad norėjo kas-
žinką daugiau sakyti, bet
tik dirstelėjo į savo pačią,
timptelėjo lupą ir vėl užsigu-
lęs ant stalo pradėjo mar-
ginti popierą. Supratau sei-
myniškas paslaptis ir vė-
liaus, slapta dasizinojau
nuo redaktoriaus, kad kiek
seniau, kokia tai vandeninė
merga butinai norėjo jį nu-
sitempti į savo vandeninę
karalystę, bet jis, kaipio
žmogus, širdingai mylintis
savo pačią, nesidavė pagun-
dai pergalėti. Na, keblus da-
lykas. Parašyti butinai rei-
kia, bet iš kur tema paimti?
Einu prie kito prieteliaus,
kuriam vardas Steponas ir
turi daile plikę, bet tas grei-
tai man atšovė:

— Prieteliau! aš vande-
nyje laikau si žydiškos poli-
tikos — iki juostai.

Daryk dabar ką nedaręs.
Mockus kalejime, Papau-
skas kasžin kur dingo... o
be abejonės, jie man galėtų
išaiškinti žuvų girdejimą ir
balso klausimą. O čia saži-
bė vis ausin kugžda: pas sa-
vą — pas savuosius. Bet,
kad pas savuosius nieko
pelnyti negalima, tad galiau
siai nusprendžiau teirauties
pas svetimaučius. Ir pas
svetimaučius dasizinojau,
kad nekurius žuvis turi bal-
są.

Dr. S. J. David, kurs ty-
rinėjo žuvis, norėdamas per-
sitikinti, ar jos turi balsą
ir girdi, patyrė, kad žuvis
turi kokį tai kvapo putimą,
bet jį suprasti nėra galimu.
Kvapas gali būti paeina nuo
plaučių kilnojimosi, zurzi-
mas, kurs neišskiria kvape
yra girdimas ir aiškesnis
skambėjimas, kurs randasi

pas nekurius žuvis, gali bu-
ti, kad paeina iš puslės, ku-
rioje randasi oras žuvis
kvėpavimui.

Kalifornijos pakrantėse
yra žuvų veislė vadinama
"mičman", kurios turi skam-
bantį balsą. Vardas šitų
žuvų yra gana prastas, kaip
rodosi, primestas pačių žve-
jų.

Vargas, kad mes šiandien
negalime vandenyje gyven-
ti ir todėl patys apie daly-
kus negalime persitikrinti.
Kitados Goplonai, vaikus ir
mergaites ištraukdavo į
vandens gilumas, aprodyda-
vo visus vandens karalystės
sūrėdymus ir paleisdavo vėl
ant žemės. Tie sugrįžę ir da-
sigyvenę senatvės, prie ug-
nies kurinamos po kaminiu,
mažiems ir jauniems savo
ainiams pasakodavo apie
savo patyrimus. Bet šiandien
jau kita gadynė. Jeigu ko-
kia degtinutė, ar rusalka
ištraukia kokį žmogelį
vandens karalystėn, tai tas
pas mus sugrįžti ir savo
įspūdžius mums papasakoti
nenori. Submarinai užsiėmė
visai kuom kitu, o ne ty-
rinėjimu žuvų gyvenimo.
Jeigu patys gyventume žu-
vų karalystėje, tai ištirtu-
me gerai žuvų kalbą, jų bal-
są, girdejimą, inteligentiš-
kumą, budą, papročius ir
galiaus, viską.

Stebėtiną apsirėikimą
patėmijo Dr. Abbott. Jis
sėdėjo valtėlėje, upės kra-
stė, kur tekėjo šaltinis ty-
ro ir šalto vandens. Savo
patėmijimus jis šiaip apipa-
sakoja:

Aplink vietą, kurioje aš
buvau, ant penkių kvadra-
tinių jardų nieko daugiau
nėbuvo kaip tik vienos žu-
vis. Toliau, į kitą upės kra-
stą, buvo vietą apaugusią žo-
lėmis ir vandeniniai auga-
lais. Žuvis buvo apsiptu-
sios su mano valtele ir į ją
neatkreipė atydos, nes
gerai žinojo, kad joms iš
jos pusės negresia joks pa-
vojus. Staiga, nežinia iš kur
buryje čia susirinkusių žū-
vų pasirodė ryklė (žuvų
vilkas). Visos žuvys pasiro-
dė nuokart, lyg stabo išti-
ktos; glaudėsi vienos prie
kitų ir traukėsi vienos ryklės,
be jokio smagumo, kokiam
visuomet žuvis mes mato-
me. Ryklė panėrė į vande-
nį. Kaip tik ryklė panėrė,
visos žuvės, tartum kul-
kos, nėrė į šalis ir visos iš-
nyko iš vandens paviršiaus,
ir tai į patį laiką, nes kaip
tik jos pranyko, tuojaus to-
je vietoje pasirodė 6 ryklės
šian ir ten dairydamosios
savo aukų, o nieko neradę,
lyg neužganėdintos, lyg su-
pykė, išsiskirstė. Ryklėms
išnykus, pasirodė toje pa-
čioje vietoje 4 karosai, ku-
rie irgi šian-ten pasisvaistę
panėrė vandens gilumoje.
Visas dalykas išrodė, lyg
kad žmonių minioje būtų
kas sušukęs "ugnis" ir žmo-
nės būtų išsiskirstę, taip ly-
giai ir šitos žuvės, lyg
rėkimo signalu visos dži-
nojo. apie savo pavojų ir
tuojaus prasišalino, išsis-
lapstė, jieškodamos sau ap-
saugos, pagelbos.

Spręsti reikia, iš šito at-
sitikimo, kad žuvis vien
kita persergėjo kokių nors
balsu. Moksliški tyrinėjimai
parodė daugel kartų, kad
daugelio žuvų oro puslė
yra surišta su girdejimo
jauslais. Paprasčiausiuose
atsitikimuose, visuomet oro
puslė yra susivienijusi
(Toliaus bus)

Lietuvių Pabėgėlių Pajieškojimai.

Leonas Krauze, kareivis, iš Sedos m. Kauno gub., jieško giminių ir pažįstamų. Adresas: Russia, Dieistvujučių armijū 132 Želieznodorožna rabočaja rota, Krauze.

Vincas Petruševičius, kareivis, prieš karę gyvenęs Waterbury, Suvalkų gub., kaimo Kirsnos jieško giminių ir pažįstamų. Adresas: Russia, 132 Želieznodorožna rabočaja rota, Dieistvujučių armijū, V. Petroševičiu.

Kazimieras Pukas, jieško švogerio Mateušo Purto, Adomo Cvirkos ir švogerių Onos ir Barboros Alksnių. Adresas: Russia, Smolenskio gub., gor. Roslavl, 33 Tylovoj Evakuacionnyj punkt Kazimiru Pukas.

Jurgis Waluntas iš Daugėnų sodžiaus, Krincina parapijos, Gulbinų Selckos Kauno gubernijos, Panevžio pavieto, jieško savo sunaus Antano, Walunto ir Juozapo Lomono.

Baltramiejus Damkauskas, jieško švogerio ir dėdės Preskienų. Vilniaus gub., Trakų ap., Vilniaus gub., Aleksandrovska vals., Meškalsio kaimo, pirmiausia gyvena po nr. 1516 W. Wabansia ave., Chicago, Ill. Adresas: Russia, gor. Mogilev, gub. Malaja Sadovaja ul. dom No. 18, Guberskoje Centralnoje biuro Truda, Varfolomieu Karloviču Damkovskomu.

Veronika Petrauskienė, Kauno gub., Raseinių pavieto, Šidlavos vol., jieško savo giminių. Adresas: Russia, g. Rostov, Danie ul., mala Sadova, No. dom 155, Veronika Petrauskas.

Dominikas Butkevičius, jieško giminių ir pažįstamų. Adresas: Russia, g. Petrograd, Vasilevsky Ostrov 16 Linijū dom 65, kv. 1, Dominik Butkevics.

Elzbieta Ramanauskutė, Kauno gub., Raseinių apskr. Mankonskoj vol., Plingių sodžiaus, jieško brolio Pranciškaus Ramnausko, ir labai prašo, kad atsilieptų. Adresas: Russia, g. Petrograd, No. Dom 10, kv. 2, Elzbieta Ramanauskaja.

Veronika Radišauskienė, su savo vaikais, Vladislavu, Antanu, Kazimiru ir Anuse, jieško savo sunaus. Adresas: Russia, g. Ekaterinoslav, 3-ja Čechovka Suvorovskaja ul. No. 30, kv. 3, Polučit Varonika Radisevskoi.

Mikalina Alulis, Suv gub. Kalvarijos pav., jieško Alkavičiaus ar Alekavičiaus ir kitų giminių ir pažįstamų. Adresas: Russia, gor. Moskva, Selo-Bogorodskaja, Glebovskaja ul. No. 4, kv. 7, Mihaila Alulis, Biezenka.

Jonas Rakickas ir **Juozas Dėdinas**, kareivis, buvęs mokintojas jieško brolių: Prano, Antano ir Felikso Dėdinių gyvenančių Amerikoje, pirmiau gyvena Grand Rapids, Mich. Hamilton st., o vėliau Saginaw st., ir sešers. Marcelės Rakickytės po vyrų Logienę, vyras Jonas Logis, gyvena Somerville, Mass. 41 Hunting st. Adresas: Russia, Jaroslavl, Romanovskaja ulica No. 44 Litovski Komitet Jonui Rakickui.

Juozas Kaluzevičius iš

Vilniaus gub., Trakų pav., Ežno vals., Marijonų sodž., jieško tetos M. Urbanavičiū kės iš miestelio Birštono, to paties valsčiaus Ignato Narutavičiaus iš Ežno vals., Marginų sod. Kazimiero Vaitkevičiaus iš Ežno vals. Sabuvos sod. Mano adresas: Nizgorodskaja gub., Lukojanovskago ujezda, Bolšoj Arskoj volostj, selo bolšaja Are, Osipu Kaluzeviču (biezenču).

Šie pabėgėliai gyvena Kijeve. Visiems galima siųsti laiškus ar pinigų ant sekancio antrašo.

Centrālnei Komitet Litovskago obšč. po ok. pomošči postradavšim ot voiny. Russia Gorod Kiev, Turgenevskaja ulica 55, kv. 8.

Andrius Pilvelis iš Suvalkų rėd, Kalv. apskr. Birščių kaimo, jieško Petro Pilvelio (New Yorks).

Mikolas Kuleša iš Viln. rėd. Lidos aps., Krivilių kaimo, jieško Vinco Matioško.

Vincas Dodo iš Rygos jieško brolio Dominiko iš Viln. rėd. Lidos aps. Dubinių kaimo.

Veronika Zubriūtė iš Suvalkų gub. Kalvarijos aps. Glosnykų kaimo, jieško savo tėvo Adomo Zubriaus (Chicago ar New Yorke).

Ignas Azukas iš Suvalkų gub. Seinų apskr., šventatėrių valsč. Teizūnikų kaimo, jieško Jono ir Juozo Azuko.

Ignas Micevičius iš Suvalkų gub. Kalvarijos apskr., Glusninkų kaimo, jieško Martyno Micevičiaus.

Tamošius Liegus iš Suvalkų gub. Kalvarijos apskr., Atesnykų kaimo, jieško Vlado Viselgos.

Petras Aušrevičius ir **Tamošius** iš Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Atesnykų kaimo, jieško Prano ir Aleksandro Aušrevičių.

Vincas Raikus iš Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Babrauninkų kaimo, jieško Motiejus, Juozo ir Petro Rasčių ir švogerio Prano Surdoko.

Karolius Mickevičius iš Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Simna val., Sperlių kaimo, jieško Vinco, Aleksandro ir Pranciškaus Mickevičių.

Morta Mordas iš Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Amalviškių kaimo, jieško Adomo Zucharevičiaus.

Juozas Truskus iš Suvalkų gub., Kalv. ap., Botrovnikų kaimo, jieško Juozo Truskos.

Antanas Grinkevičius iš Suvalkų gub., Kalv. ap., Amalviškių kaimo, jieško sunaus Kazio Grinkevičiaus.

Jonas Jonynas iš Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Augininkų kaimo, jieško Aleksandro ir Stasio Jonynų.

Stasys Paugonis iš Suv. gub., Kalvarijos apskr., Augininkų kaimo, jieško sunaus Juozo Paujonio.

Jokubas Baublauskas St. iš Kauno gub., Raseinių ap. Naujininkų kaimo, jieško Viktorijos Andriejauskaitės ir Povilo Soltmiro.

Petras Petrila iš Kauno gub., Kauno apskr., Kalnubių kaimo, jieško brolių Jono, Antano, Vlado, Juozo ir Adomo Petrilių.

Antanas Matukas Stud. iš Kauno gub., Šiaulių aps., Domontų kaimo, jieško de-

džių Vinco ir Dominiko Alių ir kaimynų Leono ir Jono Jurgaičių.

Jonas Losnauskas, Stud. iš Telsių, Kauno gub., jieško šių žmonių: Pranciškaus Bubienės, Benedikto Mockevičiaus ir Boleslavo Drausudavičiaus.

Stanislava Skirmontienė iš Kauno gub., Šiaulių aps., Triškių parap. jieško savo brolio Benedikto Erlickio.

Katryna Vitkauskienė iš Suvalkų gub., Marijampolės aps., Veiverių kaimo, jieško brolių Juozo ir Jurgio Laukių.

Elena Romaška iš Viln. gub., Lidos aps., Krivilių kaimo, jieško sunaus Fitos Romaško.

Franciška Poda iš Kauno gub., Raseinių aps. Betigalos parapijos, jieško brolio Pranciškaus ir Mikolo Marcinkevičių.

Jonas Urbonas, iš Suvalkų gub., Kalvarijos apskr. Augininkų kaimo, jieško brolių Igno ir Prano ir sesers Marijonos.

Jieva Kupčinskienė iš Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Gelvičių kaimo, jieško Lukošiaus, Prano ir Juozo Kupčauskių ir Juozo Čižauskių.

Ona Aleksandravičienė iš Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Simno valsčiaus, Kalesnykų kaimo, jieško dukterų: Pranciškaus Miliunienės.

Juozas Krasnickis iš Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Augininkų kaimo, jieško Jurgio Kazakevičiaus ir Domitelės Krasnickutės (Baltimore).

Babrielė Misevičienė iš Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., iš Siruno, jieško brolio Vaclovo Vuorauksio, sesers Magdalenos, o teipgi Kazimiero Juozo ir Jono Misičevičių.

Marijona Tuska iš Rygos jieško Petro ir Onos Stasiunų ir Jurgio Dudos. (Iš "Saulės")

Šie pabėgėliai gyvena Maskvoje, jieško savo giminių ir pažįstamų. Jiems visiems galima rašyti laiškus ir siųsti pinigų tokiu adresu:

RUSSIA, Moskva, Miliutinski per. d. 18 kv. 9, Litoškoje Obščestvo.

Morta Lešinskienė, Kauno gub., Šiaulių pavieto, Daukučių kaimo, jieško dėdės Balinsko Petro ir Povilo.

Kazimieras Rakštys, Kauno gub., ir pav., Betygalos par. Norgeliškių kaimo, jieško brolio vaiko Gerdzevičiaus Ladislavo.

Mikalina Urbanaitė Kauno gub., Zarasų pav. Salakų val. Azėnų kaimo, jieško brolio Boleslavo Barkausko Chicagoje.

Ona Jakunaitė, Kauno g. Ukmergės pav., Mičionių kaimo, jieško brolio Antano pusėsėsės Veronikos Rožauskaitės.

Elenora Saboliauskaitė Kauno gub., Šiaulių pav., iš Jonišio, jieško Jono Petkevičiaus, Viktorijos Januškevičienės ir Valento Sabalausko.

Ona Gumelienė, Kauno gub., Šiaulių pav. Pašvintinio val. Bočiūnų kaimo, jieško brolio Antano Švobos.

Emilija Stonkaitė, Kauno gub., Šiaulių pav., Salakutų kaimo, jieško brolio Prano Petrušino. (Iš "Am. Lietuvio".)

Draugystės, kurios turi "Dirvą" už Organą.

Valdyba Dr. D.L.K. Vytuto Gradijos, po priegloba Dr. Petro. Cleveland, Ohio.

Pir. J. VERSIACKAS, 5123 Korman Ave.

Vice-pirm. F. SAUKEVIČIUS, 1115 E. 6th St.

Nut. raš. S. BINKIS, 615 E. 9th St. N. E.

Išdo raš. A. REMEIKA, 8024 Sovinski Ave.

Išdin. M. SAUKEVIČIUS, 3815 Kelly Ave.

Vadas ir Komandierius K. SAIMONAS, 1054 E. 7th St.

Kapitonas J. KILIKAUŠKAS, 3816 Kelly av.

Kapiton. J. SABALIAUSKAS, 615 E. 9th St. NE.

Lieutnantas J. ŠUKYS, 615 E. 9th St. NE.

Oficerius J. MAČULAITIS, 2003 Hamilton av.

Oficerius J. T. NEURA, 2202 Hamilton av.

Felfeb. M. ABUKAUSKAS, 2002 Hamilton av.

Signalistas M. GRUDIS, 2011 Hamilton Ave.

Mėnesiniai suairinkimai atsiima kiekvieną mėnesį, ketvirtą nedideli, 2 val. po pietų Klaus aviatinė, 6131 St. Clair ave.

Kiekvieną mėnesį atsiima 2 sykų praktiki. Pirmą Utrinkiną ant Jairo Hale, 6004 St. Clair ave. ir kiekvieną pirmą Ketvertą, ant Klaus Hale, 6131 St. Clair ir 62 gatvė.

Valdyba Lietuvos Seng Karalių ir Kazimiero Gradijos Cleveland, Ohio.

Pirmin. J. MAKSIMAVYČIUS, 1542 E. 36th St.

Vice-pirm. F. BARANAUSKAS, 1418 E. 27th St.

Nutar. raš. J. POVLONIS, 5915 Dible Ave. N.E.

Fin. raš. CIP. SELICKAS, 6302 Halsey Ave. S. E.

Išdin. J. MIŠKINIS, 1532 E. 32th St.

KARIŠKA VYRIAUSYBĖ: Kapiton. J. RAKAUSKAS, 7028 Superior Ave.

Oficeriai: P. SARKAUSKAS, 1301 E. 50th St.

J. MAKSIMAVYČIUS, 1542 E. 36th St.

J. ŠUTIS, 1088 E. 79th St.

J. URŠAITIS, 1448 E. 33rd St.

J. GAIDELIS, 1402 Oregon Ave.

Signalistas, J. SALČIUS, 1399 E. 41st St.

Metro praktiki atsiima kiekvieną mėnesį trečiame Utrinkine, nuo 7:30 vakare. Jaites Svetainėje, 6004 St. Clair Avenue N. E.

Mėnesiniai suairinkimai atsiima kas antra utrinkiną kiekvieną mėnesio nuo 7:30 vakare, ant Stockes svetainėje, 6021 St. Clair Ave.

Valdyba Draugystės ir Kazimiero Karalių ir Norwood, Mass.

Pirmin. JURGIS VERSIACKAS, 1184 Wash St.

Vice-pirm. KLEM. SPIRIDAVIČIUS, 1005 Washington St.

Prof. sekr. ADOL. KAVOLIAUSKAS, 1167 Washington St.

Fin. sekr. JON KAVOLIAUSKAS, 13 Luis Ave.

Išdin. JUOZAS AKUNEVIČIA, 23 Dean St.

Maršalka JONAS VILKISIS, 1162 Washington St.

GERA PROGA!

Lengvai galima įgyti naujas dviejų šeimynų namas. Puikiai įtaisymai, kaip tai: Maudyklės, elektrikinė šviesa, apšildymas, dviejų porčiai ir sklepas.

Gali pirkti turinti \$500 arba išmainysime ant loto. Kreipkitės prie:

A. Rašimas, "Dirvos" Office.

REIKALAUJAME PARDAVĖJŲ. Reikalaujame patyrusių moterių ir merginų į pardavinėjimo departamentą mūsų "Dry Goods" krautuvėje. Atsiimkite tuojau:

Reimer Department Store, 3423 St. Clair ave.,

JUOKAI

TRUKYJE. Pasazieras (kunduktorius):— Kodėl šitas trukis eina lyg miegodamas?

Kunduktorius (mandagiai):— Todėl, kad turi miegojimo vagonus.

ATSIKIRTO. — Ar tamista žinai kiek pasaulyje yra durnių?

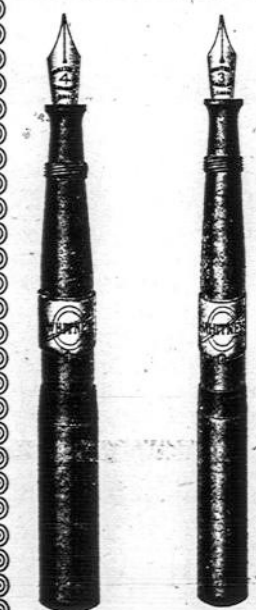
— Žinau. Ir tai dar Tamistai turiu pasakyti, kad yra vienas daugiau negu kad tamista manai.

Ponia (virėjai): Kam čia ties pudais pasikabinai paveikslą to savo Florijono? Virėja:— Kad ponia amžinai rugojate, kad ariuba prisivilyta, tad paveikslą čia pakabinau, kad šventas Florijonas, kaip ugnies patronas, apsaugotų puodą nuo prisvillimo.

AUKSINĖS PLUNKSNOS

Laikančios savyje rašalą, yra dabar plačiausiai vartojamos ir tai vienas iš parankiausių rašamųjų įrankių. Todėl visi jas ir perka. Bet jei nori turėti tą parankųjį dalyką, niekad nebandyk pirkinėti pigių, kurios yra paroduojamos po 25c., 50c., \$1.00 arba, kad ir \$1.50, nes bus veltas pinigų išmetimas ir tos plunksnos niekad gerai rašyti negal, nes jos padarytos tik dėl apgavystės. Ir todėl norėdamas turėti gerą plunksną, nepirk pigesnę, kaip \$2.00 ir tai tik šios kompanijos, nes bėgyje 3 m. daug esome mes jų pardavę ir visi mūsų viengėniai kostumieriai yra patenkinti ir užganėdinti.

PREKE Nuo \$1 iki \$10.00.

GAUNAMOS

"DIRVOS" Knygyne

2004 ST. CLAIR AV.

Skaitlytis ir Plaukintys Katalikų Savitradis

"ŽVAIGŽDĖ"

"ŽVAIGŽDĖ" yra seniausias Lietuvių katalikų laikraštis, 16 pusl. didumo suteikia įvairių žinių iš Amerikos ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSIEMI TIK \$2.00.

Korespondencijas ir pinigų siųskite žinio antraštė:

"ŽVAIGŽDĖ"

3654 Richmond Str., Philadelphia, Pa.

SPALVUOTOS

Suvalkijos Žemlapis.

Sutaisė B. K. BALUTIS

Kartografas-Geometras.

Didumas 22 colių pločio per 28 colių ilgio. Kaina \$1.00.

Gaunamas

"Dirvos" Redakcijoj,

2004 ST. CLAIR AV. CLEVELAND, OHIO

"Dirvos" Agentai

Pas kuriose galima visados užsakyti "Santalką" ir užsimekti prenumeratą.

BENTLEYVILLE, PA.

B. A. Matukonis, P. O. Box 268.

HOMESTEAD, PA.

M. Valkinoras, 411 Ann St.

SHELANDOAH, PA.

T. P. Krišnauskas & Co. 102 East Centre st.,

BROOKLYN, N. Y.

M. A. Milukas, 416 Hooper St.,

NORWOOD, MASS.

K. Versla, 1160 Washington St.,

NEW BRITAIN, CONN.

Vael. Gilevicia, 2088 Street.

"Draugas"

Vienintelis pigiausias Lietuvių Katalikų

DIENRAŠTIS

"DRAUGAS" duoda daug žinių iš karės lauko, pasakoja, kas dedas nelaimingoje mūsų tėvynėje Lietuvoje, skelbia įdomiausias atsitikimus iš viso pasaulio. Žinios paduodamos kuogrečiausiai.

"DRAUGAS" remia, stiprina lietuvių katalikų draugijas, rūpinasi jų reikais.

"DRAUGAS" kelia tautišką susipratimą, platina katalikiškai lietuvišką kultūrą.

"DRAUGAS" rašomas aiškia ir visiems suprantama kalba.

"DRAUGAS" metams tekaštuoja tik \$3.00, pusei metų \$1.75. Čikagoje, siunčiant pačta, metams \$4.50. Nuo vaikų ir nuo agentų perkant atskirais numeriais po 1c.

Užrubežyje "Draugas" dienraštis metams \$6. "SAVAITINIS DRAUGAS", Metams kaštuoja tik \$1.50.

Atskiras numeris po 3c.

Visais reikalais kreipiantis adresuokite:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th St. - CHICAGO, ILL.

Tinkamiausias lietuviams laikraštis yra "DARBININKAS"

"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir su batomis.

"DARBININKAS" paduoda daug žinių iš darbo lauko, apie unijas, apie darbininkų judėjimą.

"DARBININKAS" paduoda daug straipsnių, naudingų darbininkams pasiskaitymui, rašytų pačių darbininkų.

"DARBININKAS" paduoda svarbiausius nuotikius visame pasaulyje, įdomiausias žinias ir žingeidžiausias atsitikimus.

"DARBININKAS" visuomet turi smagių, gražių eilių, dailių vaizdėlių ir apyskaičių.

"DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomui ir suprantama.

"DARBININKAS" nuolat išleidinėja knygielį, kuriuos dailumu, gražumu, turiningumu, pigumu viršija visas išleistuves.

Skaitykite ir platykite "Darbininką" ir jo leidinius.

Prenermatos kaina: tris kartus savaitėje metams \$3.00; pusmečiui \$1.50; vieną kartą savaitėje, užsiskant tik subatinius 8 pusl. numerius, metams \$1.50, pusmečiui 75c.

Adresas:

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"DIRVOS" SPAUSTUVĖ

Atlieka Visokius SPAUDOS DARBUS

MUSŲ SPAUSTUVĖ SPAUSDINA

knygas, konstitucijas, plakatus, cirkuliorius, visokias kvitas, laiskams antgalvius, kopertus, tikičius, vizitines korteles, ir t.t. Kadangi mūsų spaustuvė įrengta sulig naujausios mados mašinomis ir raidėmis, todėl ir spaudos darbus atliekame dailiai, greitai ir pigiai

Siųsdami užsakymus adresuokite šitaip:

"DIRVA"

2004 St. Clair Ave. Cleveland, O.

